

Почитайте в сърцето
си Христос като
Господ и бъдете винаги
готови да отговаряте.

I Петър 3:15

ТЕМА НА БРОЯ

РЕДАКЦИОННА

Скъпи читатели,

Отново държите в ръцете си новия брой на *Зорница*: Вашия любим вестник за християнска просвета. Всяка историческа статия, хроника, проповед и история в него са написани с внимание и с желание да достигнат не просто до Вашия интелект, а до Вашето сърце. Независимо от специфичния акцент, темата, която е централна за всички тях, е личността на Господ Исус Христос и великите дела, които Той върши в живота на Своите люде през вековете и днес. Убедени сме, че житейските истории на велики реформатори и евангелски труженици ще стоплят сърцето Ви и ще предизвикат във вас желание да последвате техния пример на посвещение на Бога и непоклатима вяра във възкръсналия Господ. Ние сме благодарни за Вашата подкрепа за вестника и сме напълно уверени, че с Божията помощ и в следващите години и десетилетия ще продължим това общо дело, така че то да достига до все повече сърца. Приятно четене!

п-р Владимир Железов

Двойно свидетелство

Радостин Марчев

Живеем в свят, който все повече изглежда напълно полудял. От една страна, международните събития изваждат наяве някои от най-грозните страни на човешката природа: продължаващата война в Украйна, сблъсъците между Израел и Хамас, гладът в Газа и американската бомбардировка над Иран. От друга страна, несекващите политически боричкания у нас, съчетани с високо ниво на корупция и институционализирано беззаконие, създават усещане за несигурност и страх. Епидемията от Ковид пък ни показа, че научният прогрес има своите граници и съвсем не може да ни предпази от всичко.

А комбинацията от всички тези фактори се оказва изключително плодородна почва за най-различни конспиративни теории и за неверие в конвенционалната наука. Тези тенденции допълнително се подхранват от свободния и светкавичен достъп до огромно количество информация – както вярна, така и подвеждаща – която изисква определени умения за пресяване и оценка.

В такова време на разделение и страх, на несигурност и объркване, хората реагират по различен

начин. Едни се оказват впримчени в някаква идеология и все повече се радикализират, неспособни да разговарят трезво с мислите различно от тях. Други се опитват да извлекат полза от турбулентното време – „ловят риба в мътна вода“.

следва на 2 стр.

150 години Българско евангелско дружество

НАШИТЕ ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ

Влади Райчинов

Тази година се отбелязва точно столетие и половина от учредяването на Българското евангелско дружество – сдружение с ключово влияние за евангелската история.

Когато през юли 1875 г. на общо събрание в Самоков се събират първите български евангелски християни, те представляват едно съвсем малко и все още крехко движение. В страната има едва няколко официално регистрирани протестантски църкви, а броят на вярващите едва ли надхвърля и двеста души по българските земища. Страната още очаква политическата си свобода, местните сдружения тепърва ще търсят своето лице, а за надденоминационна дейност практически е твърде рано да се говори. Именно в тази среда се появява Българското евангелско дружество – първото българско религиозно сдружение и една от малкото възрожденски организации, които ще останат устойчиви през следващите десетилетия.

следва на 14 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Семейният духовен живот

Джон Уесли

Когато е на преклонна възраст, Исус Навин „събра всичките Израилеви племена в Сихем и свика старейшините на Израил, началниците му, съдиите му и надзорниците му; и те се представиха пред Бога“ (24:1). Той преразказва пред тях великите дела, които Бог е извършил за бащите им (24:2-13), и завършва с онова силно увещание: „Бойте се от Господа и Му служете с искреност и истина; и махнете боговете, на които бащите ви са служили оттамък реката и в Египет“ (24:14).

Може ли да има нещо по-удивително от това? Дори в Египет, да – а също и в пустинята, където са всекидневно хранени и денем и нощем са водени чрез чудо, – израилтяните като цяло се покланят на идоли, в отявлено непокорство на Господа, техния Бог.

следва на 4 стр.

АБОНИРАЙТЕ СЕ ЗА ЗОРНИЦА ЗА 2026 Г.

През 2026 г. вестник *Зорница* излиза в шест двойни броя:

- бр. 1, януари-февруари
- бр. 2, март-април
- бр. 3, май-юни
- бр. 4, юли-август
- бр. 5, септември-октомври
- бр. 6, ноември-декември

Абонирайте се!

През декември можете да направите абонамент във всеки клон на Български пощи. Цената на личния абонамент е 15,65 лв. за цялата година.

Можете и да заявите групов абонамент в редакцията: само 16 лв. за цялата година.

Вж. повече на 16 страница.

Двойно свидетелство

Радостин Марчев

следва от 1 стр.

Трети се стремят, доколкото е възможно, да стоят настрана от всякакви новини и каузи и се концентрират единствено върху това, което засяга пряко тях или техните близки.

Християните могат да гледат на случващото се от съвсем различна гледна точка. Разбира се, те изпитват същите трудности, изправят се пред същите предизвикателства, борят се със същите страхи и преживяват същите болки. Но наред с това те имат надежда в Спасителя, Който е несравнимо по-голям от всеки проблем в този свят.

Един известен богослов разказва следната хумористична история. Докато пътувал с такси към летището, се заговорил с шофьора, който също се оказал християнин. След като споделили някои от проблемите си, шофьорът казал: „Ето как виждам нещата аз: щом Христос е възкръснал от мъртвите, всичко останало е рокендрол.“ Макар и донякъде наивно, това е нелошо обобщение на християнската гледна точка.

„Почитайте със сърцето си Христос като Господ и бъдете винаги готови да отговаряте – но с кротост и страхопочитание – на всекиго, който ви пита за вашата надежда“, пише апостол Петър (1 Пет. 3:15). Вероятно именно надеждата би трябвало да е една от най-забележимите характеристики на

съвременните християни и това, което те могат да предложат на разтревожения и уплашен свят около себе си.

Разбира се, това не е наивната надежда, според която нещата само ни се струват зле, а в крайна сметка всичко ще се нареди. Християнската надежда ясно вижда и напълно осъзнава огромното падение на творението, в резултат на което светът до голяма степен е излязъл от релси. Тя не омаловажава злото и заплахите – всъщност смята, че със собствени сили хората никога няма докрай да се справят с тях. Това, което я поддържа, е вярата в един Бог, Който обича Своето невярно творение, не се е отказал от него и работи за неговото изкупление и спасение. А върховната проява на тази надежда е Неговото влизане в света чрез раждането, живота, смъртта и възкресението на Исус Христос.

Това със сигурност е важна част от християнското свидетелство. Но не можем да спрем дотук. Вярващите в Христос не трябва да бъдат хора, които просто говорят за някаква небесна надежда, откъсваща ги повече или по-малко от случващото се около тях. Нито пък трябва да смятат, че щом като светът в сегашния си вид върви към своя край, значи могат да скръстят ръце и да чакат пасивно. „В края на краищата – казват си такива християни, – каква полза да гресираме частите на автомобил, който стремително лети към пропасть?“

Според една анекдотична случка, чиято достоверност е спорна, когато запитали Мартин Лутер какво би направил, ако знае, че светът ще свърши утре, той отговорил следното: „Ще посадя едно дърво.“ Характерът и примерът на Бога, в Когото вярват християните, би следвало да ги подтиква да мислят и действат по подобен начин. Понеже Бог е любящ, грижовен, милостив и справедлив, те трябва да отразяват всички тези качества в общуването си с околните и да се стремят да ги осъществяват на дело по всеки възможен начин в света. Точно това прави и Бог в образа на Исус Христос, когато поема върху Себе Си греха на света (Йоан 1:29).

Казано по друг начин, християнската вяра би трябвало да води не до пасивност, а до активност. Тя трябва да ни подтиква да използваме всяка възможност, за да покажем чрез своите действия в какъв Бог вярваме. Това би било нагледна демонстрация на характеристиките на Божието царство, което очакваме, и един нов начин да бъдем хора.

Споделената надежда и приложената на практика вяра са двете страни на християнското свидетелство. За да има то сила, всяка една е необходима. А вярващите в Христос са призвани да дават това свидетелство не само когато е удобно и лесно, а и когато е трудно. Всъщност именно в трудното време – може би много подобно на настоящето – то е още по-нужно. □

ЗОРНИЦА НАВЪРШВА 150 ГОДИНИ. ПОДКРЕПЕТЕ Я!

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ на ЗОРНИЦА,

През 2026 г. вашият любим вестник ще отбележи юбилей!

Зорница се подготвя да чества **150 години** от своя първи брой като вестник на 2 януари 1876 г. През втората половина на XIX век със същото име излиза и списание *Зорница*, на което ще отделим по-голямо внимание при друг повод.

Имаме нужда от подкрепа – чрез абонаменти, дарения и молитви – за да обезпечим издаването на *Зорница* и да продължим да повишаваме качеството на материалите.

Както вече писаме, през 2026 г. цената не само няма да се повиши, но дори ще намалее леко. Ако сега един двоен брой струва 3 лева, то от януари новата цена ще бъде **1,50 евро** (вместо 1,53 евро). Предпочитаме да закръглим сумата за ваше удобство, а всичко останало оставяме в Божиите ръце.

Същото важи и за годишния абонамент. Ако през 2025 г. той бе 16 лева, през следващата година ще бъде точно **8 евро** (вместо 8,18 евро) за шест двойни броя.

АБОНАМЕНТ през БЪЛГАРСКИ ПОЩИ

Бихте ли се абонали – себе си и още някого?

Можете да се абонирате през Български пощи за цялата 2026 г. (или само за част от годината). До 31 декември 2026 г. абонирането ще става в **български лева** и ще струва **15,65 лева в клоновете на Български пощи**.

От 1 януари 2026 г. Български пощи ще приемат абонаменти **само в евро**. Новото е, че ще можете да се абонирате и за по-малък брой издания в рамките на годината.

АБОНАМЕНТ през РЕДАКЦИЯТА

Както обичайно, можете да направите групов абонамент (минимум 10 броя) с директно писмо до редакцията на *Зорница*. Цената е както досега: **16 лева за един абонамент**.

Пишете на редакционната поща (vestnik.zornitsa@gmail.com) за подробности и издаване на фактури.

Вестник *Зорница* е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор не винаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Влади Райчинов, Владимир Железов,
Данаил Игнатов, Джесика Иванова, Емил Марков,
Олег Константинов, Радостин Марчев,
Станислав Алексиев, Тодор Велчев

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: [vestnikzornitsa](https://www.facebook.com/vestnikzornitsa) | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Редактор на броя: Владимир Железов
Коректор: Тодор Велчев
Предпечат: Влади Райчинов
Печат: *Прима принт* ЕООД

Каталожен номер за абонамент
към Български пощи: 312
ISSN: 0861-3826

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществатели на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Злополучният мисионер

Емил Марков

Служението на уелския мисионер **Робърт Джърмейн Томас** наистина може да изглеж- да злополучно. Съпругата му умира още в на- чалото на тяхната мисия в Китай, а той се отправя към Корея, за да раздава библии. Ко- рабът му обаче е нападнат и Робърт, едва на 24 години, загива заедно с целия екипаж. Това би могло да бъде краят, но Бог по удивителен начин прави така, че тази история да има неочаквано продължение.

Най-напред – малко предистория.

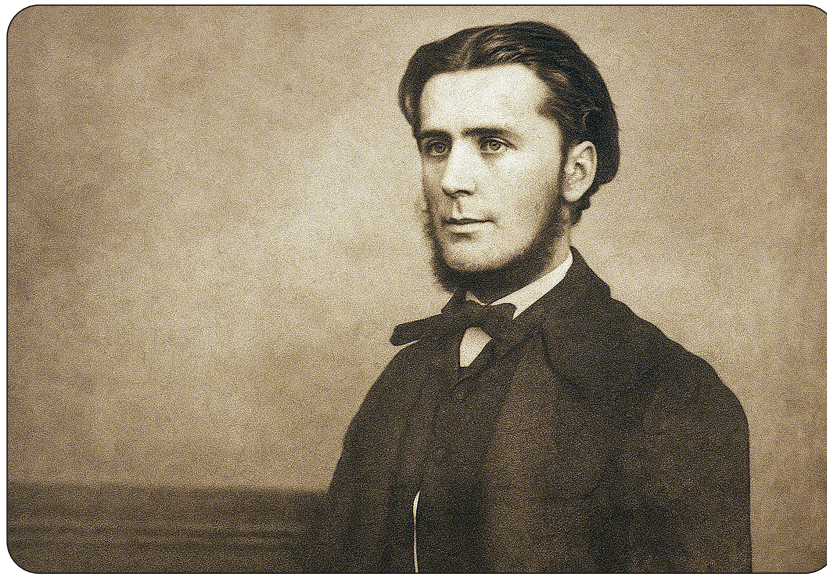
През XIX век Корея е известна като „Кралството-отшелник“, понеже вла- стите ѝ се съпротивляват срещу вся- ко западно влияние. Корейската храна, облекло, прически и култура остават непроменени, откакто страната се помни. Местната анимистична рели- гия е широко разпространена. Будиз- мът, конфуцианството и даоизмът, които навлизат по-късно, не успяват напълно да надделеят над древните суеверия. Дори католическите мисио- неры, дошли през XVII век, не постигат особен успех. Изоляцията на страна- та и ревнивото пазене на традициите държат протестантските мисионе- ры настрана за дълго време.

През 1832 г. германският лутерански миси- онер Карл Гюцлаф посещава Корея и разпрос- транява китайски библии. Правителството бързо го принуждава да напусне страната, а той записва в дневника си: „Може ли Божията истина, разпространена в Корея, да се изгу- би? Писанието ни учи да вярваме, че Бог може да благослови дори тези слаби начални стъп- ки. Да се надяваме, че скоро ще настъпят по- добри дни за Корея.“

Робърт Дж. Томас започва да проповядва едва на 15-годишна възраст. Завършва „Ню Колидж“ към Лондонския университет през 1863 г., приема ръкополагане в служение, жени се и още същата година отплава за Китай. Още в началото на мисията си преживява страшна трагедия – съпругата му умира при спонтанен аборт. Робърт е съкрушен, но е решен да продължи духовното дело.

В Пекин той среща двама корейски католи- ци, които му разказват, че в тяхната страна има още много други вярващи, които тайно се молят в домовете си под ръководството на няколко френски свещеници. Робърт вече

знае, че през 1863 г. в Корея са убити близо осем хиляди католици, но въпреки това реша- ва да посети страната. През 1865 г. прекарва там два месеца и половина и отчасти науча- ва езика. Той пише за това време: „Корейците са много враждебни към чужденците. Но след кратки разговори на техния език успявам да ги убедя да приемат една-две книги.“

Отново се отправя към Корея през 1866 г. Успява да убеди капитана на въоръжения аме- рикански търговски кораб „Генерал Шърман“ да отплава за Пхенян, въпреки че търговията без покана е забранена. Поради познанията си по корейски език Робърт е нает като пре- водач. Неговата лична мотивация обаче е да разпространява Евангелието в Корея.

Докато корабът плава нагоре по реката, натоварен с памучни стоки, калай и стък- ло, Томас хвърля евангелски трактати към брега. Корейските власти многократно на- реждат на чуждестранния кораб да напусне. Екипажът не се подчинява и дори отвлеча ко- рейски държавен служител, отговарящ за ко- муникацията с кораба, с цел да поиска откуп. Напрежението нараства. След като местни- те жители са обстрелвани с оръдия, което довежда до смъртни случаи и наранявания, губернаторът на провинцията обявява „Ге- нерал Шърман“ за вражески кораб и заповядва на войските си да атакуват.

Робърт Томас е дълбоко опечален от този обрат на събитията. Той е дошъл не да убива корейци, а да ги спасява. Дошъл е не да взема,

а да дава. Неочаквано „Генерал Шърман“ зася- да в кална плитчина близо до Пхенян, а корей- ците пускат по реката горяща лодка, която подпалва кораба. В последвалата битка цели- ят екипаж е избит.

Съществуват различни версии как точно загива самият Робърт. Някои твърдят, че е пребит до смърт, други – че е обезглавен, а трети – че е изгорял в пламъците. Очевидци разказват, че когато кора- бът бил подпален, Робърт хвърля биб- лии към корейците – включително към войника, който го залавя и отвежда пред губернатора. Там мисионерът е осъден на смърт.

Делото на Робърт Томас обаче не за- вършва дотук. Един държавен служи- тел на име Пак Йонг Сук взема някои от хвърлените на брега библии и из- ползва хартията за тапети по сте- ните на дома си. В началото на 1900 г. местна християнска общност узна- ва за това, и отвсякъде започват да пристигат хора, за да четат написа- ното по стените. В крайна сметка всичко това довежда до плод и в района се основава църква.

Божият слово не се е върнало празно. Дру- ги мисионери следват примера на Робърт и само след 40 години след смъртта му на Корейския полуостров вече процъфтяват над сто църкви. През 1907 г. забележително духовно раздвижване, което някои наричат „Корейската Петдесетница“, разпалва инте- реса към християнската вяра – интерес, кой- то и днес продължава да расте в страната.

Влиянието на Робърт Томас се разширява след смъртта му. Тялото му е погребано на остров по средата на реката, където през 1932 г. е построена църква в негова памет. Днес на това място се намира Пхенянският университет за наука и технологии. Според Сунгхо Чой, преподавател в Уелското еван- гелско богословско училище, съвременните корейски християни може и да не знаят, че Уелс е страна със собствен език и история, но знаят, че Робърт Томас е уелсец.

Някои корейци все още посещават Райадер – родното място на мисионера, чието име остава известно в Корея като името на чо- века, който е отдал живота си, за да донесе християнската вяра в тази страна. □

Питър Дж. Уилямс бе водещ лектор на ЕЛФ 2025

ХРОНИКА

Над 850 евангелски християни на ключови по- зиции от 51 държави се събраха за ежегодния Европейски лидерски форум (17-22 май) в пол- ския град Висла. Участваха пастири, учители, журналисти и специалисти от различни сфери, обединени от копнеж за обновление на църква- та и за разпространение на Евангелието.

Форумът предостави богата програма с пле- нарни сесии, специализирани обучения и тема- тични мрежи в 31 области. Бяха изнесени над 450 сесии, посветени както на богословски те- ми, така и на практически въпроси като уче- ничество, медиен ангажимент, работа с мла- дежи, изкуство, апологетика.

Сред лекторите личаха известни имена като Питър Дж. Уилямс, Зефян Николла, Леонардо де Кирико и Хедър Холсуърт. Споделяха се сви- детелства от различни културни и духовни

контексти – от помощ за украински бежанци до християнска медийна дейност в Ливан.

Форумът предложи и изложбена зона, в коя- то различни организации представиха ре- сурси и инициативи за служение, вклю- чително платформи за обучение, дигитални проекти и програми за изграждане на общно- сти. Атмосферата беше на единство, насър- чение и практическа подкрепа.

Форумът не се изчерпва с едностранното събитие във Висла. През годината инициати- вата FOCL („Форум на християни водачи“) предлага възможности за менторство, обу- чение и общуване. Програмата за целогодиш- но менторство събира служители за взаимна подкрепа, а Кеймбриджката лидерска мрежа и Мрежата за учени предоставят насочено на- ставничество за млади водачи и докторанти.

Ресурсната платформа *FOCL Online* предлага богатата видеотека с лекции, отговори на клю- чови въпроси и вебинари.

Догодина ЕЛФ ще бъде на 16-21 май 2026 г. □

Българската група на форума: 22 май 2025 г.
фотография и текст: Влади Райчинов

Семейният духовен живот

Джон Уесли

следва от 1 стр.

Исус Навин продължава: „Но ако не желаете да служите на Господа, изберете си днес на кого ще служите: дали на боговете, на които бащите ви служеха отплатък реката, или на боговете на аморейците, в чиято земя живеете. Но аз и домът ми ще служим на Господа!“.

Това решение е достойно за светия с прошарена глава, който от младежките си години е имал достатъчно голямо преживяване отнормно добротата на Господаря, на Когото се е посветил, и относно предимствата на службата на този Господар. Колко много бихме желали всички, които са вкусили, че Господ е милостив, всички, които Той е извел от Египетската земя, от робството на греха (особено тези, които са сплотени в християнско общение), да приемат това мъдро решение! Тогава делото на Господа ще процъфтява; тогава словото Му ще се изпълнява и прославя. Тогава множества грешници на всяко място ще издигат ръце към Бога, докато славата Господня покрие земята.

От друга страна, какви ще бъдат последствията, ако не приемат това решение – ако семейният духовен живот се пренебрегва, ако не се полагат грижи за подрастващото поколение? Няма ли сегашното съживление да отмре за кратко време? Няма ли да бъде потвърждение на онази меланхолична забележка на Лутер, че „съживяването на религията никога не продължава повече от едно поколение“? Под поколение той разбира тридесет години. Но благословен да е Бог, тази забележка не важи за настоящия случай, тъй като това възраждане от момента на възникването си през 1729 г. вече е продължило над петдесет години.

Не видяхме ли вече някои от нещастните последици от това, че добрите хора не вземат това решение? Не се ли появява поколение, дори в рамките на този период – да, и то от благочестиви родители – което не познава Господа, което няма нито любовта Му в сърцето си, нито страха Му пред очите си? Колко от тях вече „презират баща си и се подиграват на съвета на майка си“? Колко от тях са напълно чужди на истинската изповед, на живота и силата ѝ! А не са малко и тези, които са загърбили вярата и са се предали на беззаконие! Макар че понякога това се случва дори с деца, възпитавани по благочестив начин, все пак подобни случаи са редки. Обикновено порочността на децата се дължи на вината или небрежността на родителите им. Защото има едно общо правило: „Възпитавайте детето в пътя, по който трябва да върви, и когато остарее, няма да се отклони от него.“

Но какъв е смисълът на това решение: „Аз и моят дом ще служим на Господа“? За да го разберем и приложим на практика, нека първо се поинтересуваме какво означава „да служиш на Господа“. Второ, кои са включени в израза „моят дом“. И трето, какво можем да направим, за да служим на Господа – аз и моят дом.

ДА СЛУЖИМ КАТО ХРИСТИЯНИ

Първо, какво е да „служиш на Господа“ не като юдеи, а като християни – не само с външно служене (макар че някои от юдеите несъмнено са стигали по-далеч от това), а и вътрешно, сърдечно, „като Му се покланяме с дух и истина“.

Първото нещо, което се подразбира в това служение, е вярата в името на Божия Син. Не можем да извършваме приемлива служба на Бога, ако не вярваме в Исус Христос, Когото Той е изпратил. Оттук започва духовното поклонение на Бога. Веднага щом някой засвидетелства това в себе си: „Животът, който сега живея, живея чрез вяра в Божия Син, Който ме възлюби и предаде Себе Си за мен“, той е в състояние истински да служи на Господа.

Човекът, който е повярва в Христос, обиква

Бога – което е друго нещо, подразбиращо се в служенето на Господа. „Ние Го любим, защото Той пръв ни възлюби“ – за което именно вярата е доказателство. Любовта на милостивия Бог е „изляна в сърцата ни чрез Светия Дух, Който ни е даден“. Всъщност тази любов може да има хиляди степени, но все пак всеки, стига да вярва, може да заяви пред Бога: „Господи, Ти знаеш, че Те обичам. Ти знаеш, че желанието ми е към Теб и към споменаването на Твоето име.“

И ако човек наистина обича Бога, той не може да не обича и братя си. Благодарността към нашия Създател със сигурност поражда добронамереност към нашите ближни. Ако Го обичаме, не можем да не се обичаме един друг както Христос ни е възлюбил. Чувстваме, че душата ни се разширява в любов към всяко Божие дете. Така ние се обличаме в „благост, кротост, дълготърпение, като си прощаваме един на друг“, ако имаме оплакване срещу някого – досущ „както и Бог заради Христос е простил на нас“.

Още нещо се подразбира в служенето на Господа, а именно – да Му се подчиняваме: да ходим постоянно по всичките Му пътища, да изпълняваме волята Му от сърце. Подобно на онези Негови слуги по-горе, които изпълняват волята Му и пазят заповедите Му, ние внимателно избягваме онова, което Той е забранил, и ревностно изпълняваме всичко, което е наредил, като се стараем винаги да имаме съвест, свободна от обиди към Бога и към човека.

КОИ СА ВКЛЮЧЕНИ В „МОЯ ДОМ“?

„Аз и моят дом ще служим на Господа“, ще каже всеки истински християнин. Но кои са включени в този израз: „моят дом“?

Човекът в дома ви, който претендира за вашето първо и най-близко внимание, несъмнено е вашата съпруга. Трябва да я обичате както Христос е възлюбил Църквата, когато е положил живота Си за нея, за да я „очисти за Себе Си, без да има петно или бръчка, или нещо подобно“. Същата цел трябва да преследва и всеки съпруг в цялото си общуване с жена си – да използва всички възможни средства, за да бъде тя освободена от всякакво петно и да ходи непорочна в любовта.

След съпругата ви идват вашите деца – онези безсмъртни личности, които Бог е поверил за известно време на вашите грижи, за да ги възпитате в святост и да ги приготвите за насладата с Бога във вечността. Това е славно и важно задължение, защото душата е по-ценна от целия свят. Ето защо всяко дете трябва да пази с най-голямо внимание, за да може, когато бъдете призовани да дадете отчет за всяко от тях пред Отец, да представите отчета си с радост, а не със скръб.

На слугите си, независимо от вида им, трябва да гледате като на вторични деца. И тях Бог е поверил на вас като на такива, за които носите отговорност. Защото всеки, който е под покрива ви и има душа за спасяване, е под вашата грижа – не само безсрочните слуги, които са законно ангажирани да останат при вас; не само наемните слуги, независимо дали доброволно

сключват договор за по-дълго или по-кратко време; а и тези, които ви служат през седмицата на дневна служба. Защото и те донякъде са поверени в ръцете ви. Не е волята на вашия небесен Господар някой от тях да излезе от ръцете ви, преди да е получил от вас нещо по-ценно от злато или сребро.

Да, вие сте в известна степен отговорни и за „чужденеца в портите ви“. Както от вас се изисква да следите той да не върши „никаква работа“ в Господния ден, докато е в портите ви, така, по силата на равнопоставеността, от вас се изисква да направите всичко, което е по силите ви, за да го предпазите от съгрешаване срещу Бога във всеки друг случай.

КАК ВСИЧКИ ТЕ ДА СЛУЖАТ?

На трето място, какво да направим, за да могат всички те „да служат на Господа“?

Дали не трябва да се постареем първо да ги възпирате от външен грях: от сквернословие, от напразно използване на Божието име, от вършене на ненужна работа или занимание в Господния ден? Този вид трудна любов дължите дори на своите посетители, а колко повече на съпругата, децата и слугите си. Първите, върху които имате най-малко влияние, можете да възпирате с аргументи или ненавратливи увещания. Ако установите след многократни проверки, че те не се поддават, ваш дълг е да ги изгоните от дома си, без да се церемоните.

Що се отнася до слугите, независимо дали са за един ден или за по-дълго, ако не можете да ги върнете към себе си нито с аргументи, подкрепени с примера ви, нито с нежни или строги упреци, макар и често повтаряни, трябва във всеки случай да ги отстраните от дома си – макар това да причинява неудобства.

Не можете обаче да уволните жена си, освен по причина на блудство, тоест прелюбодейство. Какво може да се направи тогава, ако тя е привикала към някакъв открит грях? Не мога да намеря в Библията основания, че съпругът има право да удари жена си по какъвто и да е повод – дори и да предположим, че тя първа го е ударила, – освен ако животът му не е в непосредствена опасност. Не познавам нито един случай на жена, която да е била върната в правия път по този начин. Чувал съм за такива случаи, но понеже не съм ги виждал, не вярвам. Струва ми се, че единственото, което може да се направи в този случай, трябва да се направи отчасти с пример, отчасти с убедителни аргументи, като всяко от тях се прилага по начин, продиктуван от християнското благоразумие. Ако злото някога може да бъде преодоляно, то трябва да бъде преодоляно с добро. То не може да бъде преодоляно със зло – не можем да победим дявола със собствените му оръжия. А ако това зло не може да бъде преодоляно с добро, ние сме призовани да го изтърпим. Тогава можем да кажем: „Това е кръстът, който Бог е избрал за мен. Той със сигурност го допуска за мъдри цели. Нека всеки прави каквото му се струва добро. А когато Бог прецени за добре, ще отмахне тази чаша от мен.“

Междувременно продължавайте да се молително усърдно, като знаете, че за Бога няма невъзможна дума и че Той ще премахне изкушението в подходящото време или ще го обърне в благословение за душата ви.

Децата си, докато са малки, можете да възпирате от зло не само чрез съвети, убеждаване и изобличаване, но и чрез наказание, като помнете, че това средство трябва да се използва последно – не и преди да са изпитани всички останали и да са се оказали неефективни. И дори тогава полагайте максимални грижи, за да избегнете проявата на всякаква страст. Каквото и да се прави, трябва да се прави с мекота – или по-точно с доброта. В противен случай собственият ви дух и вашата съвест ще претърпят вреда, а детето няма да извлече особена полза. >>

>> Но някои ще ви кажат: „Това е загуба на енергия. Детето изобщо не бива да бъде поправяно. Поучението, убеждаването и съветът ще бъдат достатъчни за всяко дете и без наказание – особено ако се прибави нежно изобличение, според случая.“

Отговарям: Може в някои случаи този метод да носи успех. Обаче не бива да го обявявате за универсално правило, освен ако не се смятате за по-мъдър от Соломон – или по-точно казано, от Бога. Самият Бог, Който най-добре познава Своите създания, е казал изрично: „Който жали пръчката, мрази сина си; но който го обича, го наказва понякога“ (Пр. 13:24). И на това се основава онази ясна заповед, насочена към всички, които се боят от Бога: „Наказвай сина си, докато има надежда, и да не ти е жал, че плаче“ (Пр. 19:18).

Не трябва ли да се стараем, на второ място, да ги поучаваме – така че всеки човек под нашия покрив да има всички онези знания, които са необходими за спасението? Да се грижим съпружата, служителите и децата ни да бъдат научени на всички неща, които допринасят за техния вечен мир. За тази цел трябва да се погрижите не само съпружата ви, но и служителите ви да могат да се ползват от всички обществени възможности за обучение. Особено в Господния ден осигурете необходимото въжци, за да могат посещават всички Божи тайнства.

Да, и трябва да се погрижите всеки ден да им остава време за четене, размишление и

молитва, и трябва да се интересувате дали те действително използват това време за упражненията, за които е предвидено. Нито един ден не трябва да минава без сърдечна и сериозна семейна молитва.

Трябва да се стараете да поучавате децата си рано, ясно, често и търпеливо. Поучавайте ги рано – от часа, когато забележите, че разумът започва да се проявява. Тогава истината може да започне да просветва в ума много по-рано, отколкото предполагаме. А който забелязва първите наченки на разум, може малко по малко да му предоставя подходяща информация, върху която да мисли, и да му помага да се ориентира в добрите, в лошите и в незначителните неща. Когато детето започне да говори, значи разумът е започнал да работи. Не виждам защо

един родител още тогава да не започне да говори за най-хубавите неща – Божиите! И от този момент нататък не бива да се пропуска възможност да се внушават всички истини, които децата са способни да приемат.

Но дори да им говорите рано, това няма да ви помогне, ако не им говорите и простилично. Използвайте такива думи, които малките деца могат да разберат – тоест каквито използват самите те. Внимателно наблюдавайте идеите, които вече имат, и се старайте да засажда думите на истината в тях.

Например, кажете на детето си да вдигне поглед нагоре и го попитайте: „Какво виждаш там?“

„Слънцето.“

„Виждаш колко е ярко! Почувствай колко топло грее върху ръката ти! Виждаш как прави тревата зелена! А Бог, въпреки че не можеш да Го видиш, е над небето и е много по-ярък от слънцето! Той кара тревата и цветята да растат, Той кара дърветата да се раззеленяват и да раждат плодове! Помисли какво може да направи! Той може да прави всичко, което пожелае. Той те обича! И обича да ти прави добро. Обича да те направи щастлив. Не трябва ли тогава да Го обичаш? И Той ще те научи как да Го обичаш.“

следва на 6 стр.

От Вакарел до Харвард и обратно

п-р Данаил Игнатов

В първия септемврийски брой на вестник *Зорница* от 1935 г., на първа страница, са поместени две статии, които правят читателите съпричастни с последните дни и с раздялата с журналиста, писателя, поета и проповедника на Евангелието **Стоян Ватралски** (7 април 1860 – 30 август 1935 г.).

Макар името на този български творец да не е добре познато на широката публика, в протестантските среди то се изрича с уважение и обич – както някога, така и днес. Поводът отново да повдигнем завесата на спомена за Стоян Ватралски е 90-годишнината от отминаването му от този свят.

Израснал като овчарче от бедно семейство във Вакарел, той тръгва на училище едва на 14 години. От 1878 до 1882 г. учи в Научно-богословското училище в Самоков. През 1884 г., с препоръка на американски мисионери, заминава за Америка и през 1888 г. получава диплома от Богословското училище при Университета „Хауърд“ във Вашингтон. През 1892 г. вече е студент в Харвардския университет в Бостън, щата Масачузетс, и предизвиква истинска медийна сензация, когато печели конкурса за химн на завършилите бакалавърска степен в Харвард през 1894 г.

Въпреки чудесните перспективи за кариера в Америка, Ватралски се връща в България през 1900 г., приемайки това като отговор на Божий призив. След завръщането си в родината той се запознава и установява близки отношения с представители на българската интелигенция като Иван Вазов, проф. Иван Шишманов, Симеон Радев и Стоян Михайловски. Многобройните си познанства със световни политически фигури използва като възможност да популяризира каузи за справедливо отношение към България в сложна политическа обстановка и при ограбено историческо наследство.

С тази цел през 1913 г. пътува до Англия, където изнася публични лекции, съчетани

Преди години в Първа евангелска църква (София) се проведе обзорно събитие за живота и дейността на Стоян Ватралски. Участие взеха Тодор Велчев, Калин Михайлов и Момчил Петров (вж. „Вечер, посветена на Стоян Ватралски“, *Зорница*, 11/2017).

Зорница на няколко пъти препечатва статии на Ватралски, а тук за пореден път се връщаме към неговата личност по повод деветдесет години от кончината му.

с благотворителна мисия в полза на пострадалите от войната. Основава Българо-американското дружество и става член на борда на Дружеството на англоговорящите жители на София. Под неговото перо излизат няколко книги.

Стоян Ватралски не се присъединява като член към никоя от евангелските протестантски деноминации, но често изнася беседи и проповеди, най-вече в Първа евангелска църква в София.

Стефан Бочев описва посещенията си при Стоян Ватралски в последните месеци от живота му, когато той е тежко болен. Болестта е свързана с големи страдания.

„Неговата вяра се оказа в дългите месеци на тежки изпитания истински непоклитима... Знаех го като човек на словото, като човек на делото, човек на умозрението, но сега го виждах – човек на вярата... Заговорехме ли за нашите минали възторзи и надежди, за света, хората и Бога, той вече не чувстваше болките, като че се успокояваше...“

Всичко друго е нищо. Той е всичко и трудът за Неговото дело е истинският труд.

В него избликна и разицфна чрез страданието такава гореща вяра, че тя остава като корона на дългия му живот и упорния му труд... Вие, които не сте били около него в последните месеци, го знаете като човек на волята, на словото, на разсъдъчната

вяра – не, ето че той завърши в тихо упование, в нежна преданост, в гореща сърдечна вяра, тих и кротък, всецяло отдаден Нему.“ □

Докато говорите по този или по подобен начин, непрекъснато издигайте сърцето си към Бога и се молете Той да отвори очите на детето и да го озрее със светлината Си. Той и само Той може да подбужда децата се отличават по това от поживащите зверове. Само Той може да вложи думите ви в сърцето им. Без Него целият ви труд ще бъде напразен. Затова се молете Светият Дух да ги поучава.

Но ако искате да видите плодовете на своя труд, трябва да ги учите не само рано и простичко, но и често. Много малка би била ползата да ги учите така само веднъж или два пъти седмично. Колко често ги храните с физическа храна? Не по-малко от три пъти на ден. А нима душата е по-малко ценна от тялото? Няма ли тогава да я храните също толкова често? Ако смятате, че това е досадна задача, сигурно нещо не е наред в собственото ви сърце. Не ги обичате достатъчно или не обичате Този, Който е ваш и техен Баща. Смирете се пред Него! Молете Го да ви дава повече любов – а любовта ще направи труда ви лек.

Но няма да е от полза да ги учите и от рано, и простичко, и често, ако не постоянствате в това. Никога не прекъсвайте труда си в името на любовта, докато не видите плодовете му. За тази цел ще откриете абсолютната необходимост да бъдете снабдени със сила свише, без която, убеден съм, никой никога не е имал и няма да има достатъчно търпение за това дело. В противен случай невъобразимата тъпота на някои деца, както и лекомислието или извратеността на други, биха ви подтикнали да се откажете от досадната задача и да ги оставите да следват собственото си въображение.

И ако предположим, че след като сте направили това – след като сте обучавали децата си от най-ранна детска възраст по най-простия възможен начин, без да пропускате нито една възможност и постоянствате в това – в момента не сте видели никакъв плод от труда си, не бива да заключавате, че такъв няма да има. Възможно е „хлябът“, който сте „хвърлили по водата“, да бъде „намерен след много дни“. Семето, което дълго време е стояло в земята, може най-после да поникне и да се превърне в богата реколта. Особено ако не възпирате молитвата си пред Бога, а продължавате да я отправяте незабавно, с всякаква молба. Междувременно, каквото и да е ефектът от това върху другите, вашата награда е в ръцете на Всевишния.

От друга страна, много родители в момента виждат плодовете на семето, което са посели, и имат утеха да наблюдават как децата им растат в богатта пропорционално на нарастването на възрастта им. И все пак те не са направили всичко. Все още имат друга задача, която понякога е не по-малко трудна. Децата им вече са достатъчно големи, за да ходят на училище. Но в какво училище е препоръчително да ги изпратят?

Нека се помни, че не говоря на дивия, суетен и безумен свят, а на онези, които се боят от Бога. Питам тогава: с каква цел изпращате децата си на училище? „Защо? За да могат да живеят в света.“ В кой свят имате предвид – този или идващия? Може би сте мислили само за този свят и сте забравили, че има един бъдещ свят; да, и то такъв, който ще продължи вечно! Моля, вземете това предвид и ги изпратете на такива възпитатели, които винаги ще помнят това. Иначе да ги изпратите на училище (позвовете ми да говоря ясно) е малко по-добре от това да ги изпратите при дявола. В такъв случай изпратете момчетата си, ако сте загрижени поне малко за душите им, не в някое от големите държавни училища (защото те са развъдници на всякакъв вид нечестие), а в частно училище, поддържано от някой благочестив човек, който се стреми да обучава малък брой деца във вярата и учението едновременно.

„Ама какво да правя с моите момичета?“ В никакъв случай не ги изпращайте в голям пансион. В тези институции децата се учат едно друго на гордост, суета, притворство, интриги, лицемерие и, накратко, на всичко, което една християнка не трябва да учи. Да предположим, че едно момиче е добре възпитано. Но какво би

направило сред тъпна деца, нито едно от които не мисли за спасението на душата си? Какво би правило в такава компания, особено когато всичките им разговори сочат в друга посока и са привлечени от нещо, за което човек не би пожелал дори да мисли? Никога не съм познавал благочестива, разумна жена, която е била отгледана в голям пансион, и която да не потвърди, че това е същото като да изпратиш млада девойка да бъде възпитавана в Друри Лейн.

„Но къде тогава да изпратя своите момичета?“ Ако не можете да ги отгледате сами (както направи майка ми, която отгледа седем дъщери до пълнолетието им), изпратете ги на някоя възпитателка, която наистина се бои от Бога; чийто живот е образец за нейните ученици и която има толкова малко момичета, че да е в състояние да бди над всяка от тях като човек, който трябва да дава отчет пред Бога. Преди четиридесет години не познавах такава госпожа в Англия; но сега може да намерите няколко – може да намерите такава госпожа и такова училище в Хайгейт, в Дептфорд, близо до Бристол, в Честър или в близост до Лийдс.

Да предположим, че синовете ви вече достатъчно дълго ходят на училище и вие мислите за някакъв занаят или бизнес за тях. Преди да решите нещо по този важен въпрос, уверете се, че гледате в правилната посока. Дали е така? Стремите ли се да угодите на Бога в това? Добре е, ако Го имате предвид! Но със сигурност, ако се боите от Бога, това ще бъде първото ви съображение: „В какъв занаят или бизнес ще е най-вероятно синът ми да обича и да служи на Бога? Коя работа ще му даде най-голямо предимство за събиране на съкровища на небето?“ Бях изключително шокиран, когато видях колко малко внимание обръщат на това дори благочестиви родители! Дори те мислят само за това как синът им може да спечели най-много пари, а не как може да придобие най-голяма святост! Даже, водени от това намерение, го изпращат при езически работодател и в семейство, където няма дори следа от благочестие, а колко по-малко от силата му! Въз основа на това си намерение те го насочват към бизнес, който непременно ще го изложи на изкушения, които няма да му оставят не само вероятност, но дори и възможност да служи на Бога. О, неразумни родители! Ако вярвате, че има друг свят, това е неестествена, дяволска жестокост.

„Но какво да правя?“ Поставете Бога пред очите си и правете всичко с цел да Му угодите. Тогава ще намерите майстор от каквато и да е професия, който обича или поне се бои от Бога; и ще намерите семейство, което има поне вид на благочестие, ако не и силата му. Вашият син все пак може да избере да служи на дявола, ако желае; но е вероятно да не го направи. И не отдавайте такава значението на това, че може да получи по-малко пари, при условие че получи повече святост. Достатъчно е, макар и да има

по-малко земни блага, ако си осигури наследство на небето.

Има още едно обстоятелство, при което ще имате голяма нужда от мъдрост свише. Вашият син или дъщеря вече са на възраст за женитба и се нуждаят от съвета ви във връзка с това. Знаете какво светът нарича „добра партия“ – такъв брак, от който се придобиват много пари. Несъмнено е така, ако е вярно, че парите винаги носят щастие.

Боя се обаче, че това не е така. Парите рядко носят щастие – както в този свят, така и в бъдещия. Тогава никой да не ви маме с празни думи: богатството и щастие то рядко живеят заедно. Затова, ако си мъдър, няма да търсиш богатство за децата си чрез женитбата им. Нека мотивите ви бъдат чисти и в това. Стремете се единствено към Божията слава и истинското щастие на вашите деца – както тук, така и във вечността. Тъжно е да виждаме как християнски родители се радват да „продадат“ сина или дъщеря си на богат езичник! И наистина ли наричаш това „добра партия“, глупако? По същата логика можеш да наречеш ада добра квартира, а дявола – добър господар. О, научете по-добър урок от по-добър Учитель! „Първо търсете Божието царство и Неговата правда“ – както за себе си, така и за децата си – „и всички останали неща ще ви се прибавят.“

Несъмнено е вярно, че ако сте твърдо решени да вървите по този път – да направите всичко по силите си вие и домът ви да служите по този начин на Господа, така че всеки член на семейството ви да Му се покланя не само външно, но и с дух и истина – тогава ще трябва да използвате цялата благодат, цялата смелост, цялата мъдрост, които Бог ви е дал; защото ще срещнете такива препятствия по пътя си, които само могъщата сила на Бога може да ви укрепи да преодолеете. Ще трябва да се борите с всички християни на света, които ще мислят, че ставате твърде крайни. Ще се изправите срещу всички сили на тъмнината, които използват сила и измама; и преди всичко срещу собственото си измамливо сърце, което, ако се вслушате в гласа му, ще ви посочи много причини, поради които „трябва да се съобразявате малко повече със света“. Но както сте започнали, така продължете – в името на Господа и в силата на Неговата мощ! Нека усмихнатият и намръщеният свят заедно с неговия княз се защитават. Следвайте здравия разум и съветите на Бога, а не модата и обичаите на хората. „Пази себе си чист.“ Каквото и да правят другите, нека вие и вашият дом „украсявате учението на Бога, нашия Спасител“. Нека вие, вашият брачен партньор, вашите деца и вашите слуги – всички – бъдете на страната на Господа. С радост тежеле Неговия благ ярем, ходейки във всичките Му заповеди и наредби, докато всеки от вас „не получи своята награда според своя труд“. □

Църковната сграда „Д-р Лонг“ отбеляза 100-годишен юбилей

п-р Данаил Игнатов, п-р Владимир Железов

На 14 септември 2025 г. Евангелската методистка епископална църква в столицата проведе тържествено богослужение по случай 100 години от освещаването на църковната сграда „Д-р Лонг“. На събитието присъстваха презвитери и вярващи от Методистката църква в цялата страна, както и пастири и гости от други църкви. Тържеството беше открито от п-р Цветан Илиев с приветствено слово, след което последва време на хваление с акомпанимент на орган и младежки китарен състав.

Епископ Лия Хиди Грегъри от конференцията „Среден Тексас“ на Глобалната методистка църква, която временно осъществява епископски надзор над Годишната конференция на Евангелската

методистка епископална църква в България, изложи в проповедта си някои принципи на устойчивата църква. Празничното й слово беше върху притчата на Господ Исус за къщата, изградена на канара, и за тази, построена върху пясъчна основа (Мат. 7:24-27). В него тя сподели и лично преживяване от участието си в изграждането на „мегацърква“ и от по-голямото благословение, което получила при основаването на нова църква при трудни условия.

Основните насоки в проповедта бяха да помним, че това, което църквата прави днес, ще има отзвук и последствия десетилетия и векове напред. Като разумни строители ние следва да градим църквата, семействата и живота си единствено върху здравата основа на личността на Христос. Нужно е да държим и защитаваме само ортодоксалните християнски учения, като старателно изучаваме и прилагаме Писанието. Важно е също да се събираме заедно в църквата и под ръководството на пастирите да изучаваме Божието слово и да придобиваме мъдрост. Да се молим един за друг и за изгубените в света, да се подкрепяме взаимно и да се държим отговорни за духовния си напредък в малки групи (класни събирания), както и да практикуваме тайнството на Причастието всяка седмица.

Препоръката към местната църква беше да постоянства в надграждането на онова, чиято основа е била положена преди сто години.

Кратко слово произнесе и суперинтендантът на ЕМЕЦ в България п-р д-р Даниел Топалски.

Приветствия изказаха п-р Румен Борджиев от Евангелската петдесятна църква в кв. Подуене и п-р Данаил Игнатов от Първа евангелска съборна църква в София.

Младият музикант Александър Маджаров освети събитието с изпълнение на валдхорна. След тържественото богослужение присъстващите бяха поканени на свободно общуване край маси, приготвени старателно от домакините.

Освен с тържественото богослужение, едновековният юбилей беше отбелязан и с разнообразна програма през цялата седмица, която включваше мадригален концерт на бароковата формация „Cantanti DAI MONTI VERDI“ (15 септември), концерт на перкусионното дуо Аглия Канева и Александър Вичев (16 септември), дни на отворените врати (17 и 19 септември), концерт на френско-български хор с диригент Мишел Сулу (18 септември) и ден на корейската култура (20 септември). □

Двадесет и осма сесия на Българската мисийска конференция

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА

Зорница, 14 октомври 1925 г.

В салона на „Д-р Алберт Лонг“, ул. Раковски 64, София, от 23-27 септември 1925 г., се състоя **Българската мисийска конференция** под председателството на епископ Джон Нюелсен.

Конференцията се откри в сряда, 23 септември, според програмата, в осем часа вечерта. По този случай г-н С. Василев държа кратка реч и от името на софийската Методистка евангелска църква отпрати приветствия към всички пастири, членове на конференцията и всички гости. На неговата реч от страна на пастирите отговори русенският пастир А. Георгиев.

От името на Първа евангелска църква в София п-р Димитър Фурнаджиев поздрави всички пастири, членове на конференцията и гости.

Редовната сесия на конференцията започна в четвъртък, 24 септември, с тържествено отслужване на Господнята вечеря от епископ Нюелсен, подпомогнат от надзирателя на мисията и двама окръжни надзиратели. В 8 часа вечерта се държаха две живи и назидателни мисионерски беседи от

пастирите Ал. Георгиев и Иван Я. Сечанов.

В петък от осем часа вечерта се произнесе много назидателна реч от епископ Нюелсен за работата на Женското мисионерско дружество на Методистката епископална църква, по случай 30-годишнината на това дружество. Епископът каза: „Поздравявам представителките на Женското мисионерско дружество в България за великото дело, което е извършило и продължава да върши. В делото на това дружество има светлина и тъмнина. Това значи, че жените мисионерки на това дружество извеждат жените в езическите страни из тъмнината и ги въвеждат в славната виделина на Евангелието. Това дружество влиза в съприкосновение с жени от разни племена по земното кълбо и работи за социалното и религиозно издигане не само в езически, но дори и в някои номинално християнски страни.“ [...]

Епископът разказа за добрата работа, която поддържаните от Женското дружество мисионерки вършат в Северна Африка между жените *кабилки*, както и в Мексико между туземните *мексиканки*.

В събота вечер се даде социална среща в салона от страна на Младежкото дружество.

В неделя от 10 часа епископ Нюелсен държа в салона „Д-р Алберт Лонг“ много назидателна беседа. След пладне, от 15 часа, се извърши според програмата *освещаването на салона*. [...]

В кратките си увещателни беседи, епископ Нюелсен наблегна, че ако работата, която се върши от българската мисия изглежда по човешки невъзможна, все пак знаейки, че за Бога няма нищо невъзможно, пастири, проповедници и всички работници в Божието дело трябва да помнят, че с предана, усърдна и неуморна работа, сгрявана от жива вяра в Бога, ще тя има славен успех. „Гледайте – каза той, – особено през тази зима да се държат съживителни събирания във всички църкви и на идната годишна конференция да дойдете с много по-насърчителни рапорти за извършена през годината работа“.

Трябва да споменем, че през тази сесия на конференцията се учреди също така и надлежно мирянско сдружение на българската мисийска конференция. □

Със страхопочитание към живота

60 години от смъртта на Алберт Швайцер

Тодор Велчев

Наскоро беше присъдена поредната Нобелова награда за мир. Бегъл преглед на списъка с нейните лауреати назад във времето показва, че те почти винаги са политически дейци или обществени фигури, положили големи усилия в постигането на мир, в отстояването на човешките права или в утвърждаването на равноправието в обществото. Но има и изключения: хора, открояващи се с посвещението си да служат на немощните и болните, издигайки човешкия живот като върховна ценност. Такава личност е Алберт Швайцер: лекар, християнски мисионер, философ и музикант. Нобеловият комитет му присъжда наградата за мир за 1952 г. „за неговия алтруизъм, страхопочитание към живота и неуморна хуманитарна дейност, спомогнала да се вдъхне живот на идеята за братството между хората и народите“. Шестте десетилетия, изминали от смъртта му, са добър повод да си припомним неговите приноси.

СЕМЕЙНА СРЕДА И РАННИ ГОДИНИ

Лудвиг Филип Алберт Швайцер се ражда на 14 януари 1875 г. в малкото градче Кайзерсберг в Елзас, няколко години след като тази област става отново германска провинция.¹ Родният му език е елзаският немски диалект, но той говори свободно също литературен немски и френски и „плува в свои води“ и в двете култури. Баща му е лутерански пастир в средновековната енорийска църква в Гунсбах. Тази сграда приютава под един покрив местните протестантска и католическа общност – компромис, който се явява наследство от Тридесетгодишната война. Малкият Алберт израства в тази среда на изключителна религиозна толерантност, която изгражда у него убеждението, че истинското християнство винаги се стреми към единство във вярата и в целите.

В юношеските си години Швайцер не изглежда особено обещаващ ученик. „Бях може би прекалено голям мечтател“, ще каже той по-късно за себе си. Но някои от учителите му, които общуват непосредствено с момчето, съзират големия му и разнороден талант. Швайцер се интересува както от история, така и от природни науки. Живее с отворени очи към света и започва да си задава най-важния и труден въпрос: „Защо?“ По собствените му думи: „Между 14- и 16-годишна възраст имах неустоимата страст да обсъждам всичко; радостта от търсенето на истината и предназначението на нещата се превърна за мен в натрапчива идея.“

Първата голяма любов на Швайцер е музиката. Първоначално той учи орган при органиста на катедралата в Мюлхаус², който го запалва за творчеството на Вагнер. По-късно френският органист Шарл-Мари Видор оценява таланта му изключително високо и предлага да му дава безплатни частни уроци. Между двамата възниква трайно приятелство, което спомага за израстването на Алберт Швайцер като музиковед и органист. Младият мъж се отличава с интерпретацията на църковната музика на Бах, като обяснява фигурите и мотивите в хоралните прелюдии на великия композитор като илюстрации на теми, застъпени в лутеранските химни, на които са основани. Така се ражда студията „Й. С. Бах: музикантът-поет“, която Швайцер публикува на френски през 1905 г. Тя се отличава и с богословски проникновения, което не бива да ни учудва – успоредно с музикалните си занимания, многостранно надареният елзасец успява да завърши богословие и да защити дисертация върху Кантовата религиозна философия (в

Страсбург, през 1899 г.).

В ранната младост на Алберт Швайцер качествата му, проявени като юноша, изпъкват още по-силно. Две от тях ще характеризират целия му живот: дълбоко съчувствие към всяко човешко същество и убеждението, че онези, които се радват на щастие, имат моралния дълг да помагат на несретниците. Той изпитва силна съпричастност към нещастните изоставени хора и това още повече го тласка да изследва смисъла и целта на съществуването. Постепенно тези му мисли „изпълват цялото небе“ и го довеждат до решението да се посвети първоначално на музиката, академичните занимания и църковното служение, а след навършване на 30 години да започне да помага на хората по по-непосредствен начин.

В годината, когато става доктор по богословие, Швайцер е ръкоположен за дякон, а няколко месеца по-късно и за курат към лутеранската църква „Св. Николай“ в Страсбург.³ От 1903 г. ръководи богословския колеж „Св. Тома“ в същия град.

ЛЕКАРСКО ПОПРИЩЕ, МИСИОНЕРСТВО И ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ

Тъкмо в началото на своето четвърто десетилетие, според предварителния си план да служи на хората, Швайцер откликва на призива на Обществото на евангелските мисии на Париж, което търси лекар. Комитетът обаче не е склонен да удовлетвори молбата му, понеже намира лутеранските му възгледи за „неправилни“. Обаче нито този отказ, нито опитът на приятели и колеги да го разубедят, не са в състояние да го спрат. Швайцер се оттегля от поста си в „Св. Тома“ и през следващите 8 години е студент по медицина. Следването му го въвежда в нов свят и му носи голямо удовлетворение. През 1913 г. той се дипломира като лекар и се отправя на мисия в Ламбарене, градче в Габон: по онова време френска колония в Екваториална Африка. Там, заедно със съпругата си, основава болница в близост до съществуваща мисионерска станция.

Швайцер пред болницата в Ламбарене със своя асистентка
| източник: *TheGuardian.com*

вдясно:
Първото издание на *Търсенето на историческия Христос*
| източник: *OceanLibrary.com*

Изтощен от тежката работа и физическа немощ, Швайцер се връща за няколко години в родния Страсбург, където след края на Първата световна война съчетава длъжностите на асистент по медицина и помощник-пастир. Междувременно издава епохалните си творби *Упадък и възстановяване на цивилизацията* и *Цивилизация и етика*.

През 1924 г. Швайцер отново пътува за Африка и за няколко години успява да възстанови и разшири тежко занемарената си болница. С помощта на своя екип разработва

нови лекарства. С известни прекъсвания за пътувания в Европа и набиране на дарения, той ще работи в Ламбарене чак до смъртта си. С финансовите средства (33 000 долара), присъдени му с Нобеловата награда през 1952 г., той основава приют за прокажени в града.

През следващите години се застъпва активно за спиране на ядрените опити и за унищожаване на ядрените оръжия, заедно с Алберт Айнщайн, Отто Хан и Бъртранд Ръсел.

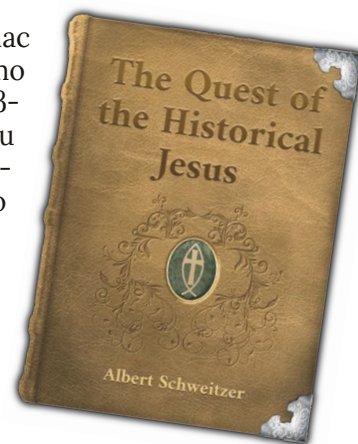
БОГОСЛОВСКИ И ФИЛОСОФСКИ ВЪЗГЛЕДИ

Най-известните богословски произведения на Швайцер са *Търсенето на историческия Христос* (1910) и *Мистиката на ап. Павел* (1931). Те му носят световна известност.

Търсенето на историческия Христос подлага на критика възгледите на изследователи, повлияни от протестантския либерализъм и от романтизма, пледирани за разкриването на „историческия“ Исус, уж „очистен“ от митологични представи. От друга страна, Швайцер остава при либералното схващане, че учението за двете естества на Христос замъглява истинската Му личност. Той настоява, че животът на Галилееца трябва да се разбира в светлината на собствените Му убеждения и на есхатологичните очаквания на съвременниците Му относно приближаващия край на света.

Заключението на книгата ще влезе в историята на богословието от XX век:

Той (Исус) идва при нас като Непознат, като човек без име, от древността; Той идва при онези мъже край езерото, които не са Го познавали. Той ни казва същото слово, както и на тях: „Следвай Ме!“ И ни въвежда в задачата, която Той трябва да изпълни в нашето време. Той заповядва. И на онези, които Му се покоряват, били те мъдри или прости хора, Той ще разкрие Себе Си в трудностите, в конфликтите, в страданията, през които трябва да преминат в общение с Него, и като една непостижима тайна, те ще научат от собствения им опит Кой е Той.

В *Мистиката на ап. Павел* Швайцер разграничава два типа мистика: примитивна и развита. Примитивната мистика „още не е достигнала до концепцията за универсалното и все още е ограничена в наивните възгледи за земното и отвъдното, временното и вечното“. Такова схващане за „единение с божественото, до което се постига чрез някакви техники и церемонии, може да се открие дори в съвсем първобитните религии“. За развита форма на мистиката говорим, когато „е изградена концепция за универсалното и човекът размишлява за своето отношение към пълнотата на битието и към Битието-в-себе-си“.

Според Швайцер този тип мистика е по-интелектуален и може да се срещне „при брамините и при Буда, в платонизма и стоицизма, у Спиноза, Шопенхауер и Хегел“.

¹ След Френско-пруската война от 1870-1871 г., завършила с поражение на Франция.

² Днес Мюлуз, Франция.

³ В тази църква през 1538 г. е проповядвал и Жан Калвин.

>> Личността на ап. Павел е поставена между двете крайности: на примитивната мистика и на развитата мистика. Той се извисява над първото със своите проникновени и интелектуални Писания, но никога не говори за единение с Бога или за пребъждане в Бога. Вместо това, Павел схваща осиновлението на вярващия от Бога като „опосредствано и осъществявано посредством мистичното единение с Христа“. Така Павловата мистика може да се обобщи като „пребъждане в Христа“, за разлика от „пребъждане в Бога“.

Един от главните доводи, приведени в *Мистиката на ап. Павел*, е че мистичното „да бъдеш в Христа“ ни дава ключ към разбирането на цялото богословие на апостола. Тук Швайцер се отклонява от реформаторската традиция. Докато Мартин Лутер е изтъквал оправданието чрез вяра като водеща тема на Павловата мисъл и на тази основа развива аргументите си, Алберт Швайцер откроява като „червена нишка“ в Павловите послания мистичното съединяване с Бога чрез пребъждане в Христа.

В личната философия на Швайцер от ключово значение е идеята за *страхопочитание към живота* (*Ehrfurcht vor dem Leben*). Той смята, че

Църквата „Св. Николай“ в Страсбург днес
| източник: Wikipedia

западната цивилизация е в упадък, защото е изоставила утвърждаването на живота като върховна ценност, като свое етично основание. По думите му: „Истинската философия трябва да започне от най-непосредствения и всеобхватен факт на съзнанието, който може да се формулира така: „Аз съм живот, който иска да живее, и съществувам сред живот, който иска да живее““.

Тази воля за живот е както естествена необходимост, така и духовен феномен. В

природата различните форми на живот се конкурират или дори са хищници спрямо други форми. Човешката съвест обаче осъзнава волята за живот на другите същества и ѝ симпатизира. Затова етичният човек се стреми по всички начини да надмogne пагубните противоречия; воден от уважението към живота, той преодолява грубите си импулси или идеологическите си рамки, за да служи на другия. Това придава целенасоченост на живота му.

Хуманистичните възгледи на Швайцер са повлияни, според собствените му признания, повече от източната философия, отколкото от Евангелието. В тази светлина можем да си обясним и увличането му в краен пацифизъм и пълно отричане на насилието през по-късните му години. При все това, не може да се отрече, че той се опитва да прилага последователно своята философия в живота си. Обича да казва: „Личният пример не е най-важното, за да повлияеш на другите; той е единственото.“

*

Алберт Швайцер умира на 4 септември 1965 г. в любимата си болница в Ламбарене. На гроба му е поставен кръст, изработен ръчно от самия него. □

Джеймс Добсън завърши земния си път

IN MEMORIAM

Владислав Райчинов

На 21 август 2025 г., на 89-годишна възраст, д-р Джеймс Добсън бе призован в истинския си дом на небесата в присъствието на Бога.

Роден е на 21 април 1936 г. в Шрипорт, щата Луизиана, в семейството на Джеймс и Мъртъл Добсън. Детството му преминава в различни градове, тъй като баща му служи като пътуващ благовестител, за да проповядва Евангелието. Стратта на Джеймс Добсън-старши към новозаветното послание за спасение остава трайна следа върху сина му и определя посоката на целия му живот.

През 1960 г. Джеймс се жени за Шърли, която ще бъде неговата съпруга и верен спътник в служението в продължение на повече от шест десетилетия. Бог ги благославя с две деца: Дейна Ан и Джеймс Райън.

Д-р Добсън е основател и президент на Института за семейството, както и основател и почетен председател на Семейството на фокус – организация, чиито радио програми в продължение на повече от 33 години достигат до милиони слушатели по целия свят. Програмата се излъчва от над 4000 радиостанции в Северна Америка и се превежда на 27 езика в повече от 160 държави.

По образование д-р Добсън е психолог (защитава докторска дисертация през 1967 г. към Университета на Южна Калифорния), със специализация в областта на детското развитие. В продължение на 14 години служи като асоцииран клиничен преподавател по педиатрия в Медицинския факултет на университета, където се е дипломирал. Седемнадесет години работи в Детската болница на Лос Анджелис. Носител е на 18 почетни докторски степени.

Джеймс Добсън е автор на повече от 70 книги. На български език са преведени: *Смелостта да възпитаваши*, *Детето със силна воля*, *Да отгледаш момичета*, *Да отгледаш момчета*, *Брак и сексуалност*, *Любовта трябва да бъде твърда*, *Подготовка за юношеството*, *Чувствата* – всичките от издателство „Нов човек“. Чрез своите писания и радио програми д-р Добсън има огромен принос за защитата на ценността на семейството по цял свят, като съчетава библейска мъдрост и практични съвети.

В личен план съм имал възможност да работя като редактор на превода на книгите *Брак и сексуалност* (1996 г.), позната повече с

подзаглавието си „Д-р Добсън отговаря на вашите въпроси“, както и на *Чувствата* (1^{во} издание 1995 г.; 2^{ро} издание 2019 г.): една чудесна разработка по темата за ролята на емоциите в живота на хората и в частност на християните.

През годините д-р Добсън е активен и в обществения живот, особено в сферата на семейната политика. Работи в консултативни комисии към Белия дом и Министерството на правосъдието на САЩ. Бил е съветник на американските президенти Роналд Рейгън, Джордж Х. У. Буш, Джордж У. Буш и Доналд Тръмп по въпроси, свързани със семейството. Участва в Комисията за детско и семейно благополучие, Комисията за въздействието на хазарта и редица други национални инициативи. За приноса си към утвърждаването на семейството като ценност е отличен с множество награди, включително „Хуманитарната награда“ от Калифорнийската асоциация по психология (1988 г.).

Д-р Джеймс Добсън оставя след себе си съпругата си Шърли, дъщеря си Дейна, сина си Райън с неговата съпруга Лора и децата им. Неговото завещание може да се обобщи с думите му: „Най-голямото наследство за вашите деца и внуци не може да се внесе в банка. То не може да се продаде, размени или заеме. Това е непоколебимото наследство на вярата – единственият дар, който ще устои на времето. Всичко друго ще отмине. Единствено ако запознаете синовете и дъщерите си с Исус Христос, това ще им помогне да намерят вечен живот.“

Животът и делото на д-р Джеймс Добсън ще останат като свидетелство за силата на вярата и посвещението към семейството. □

Пастир Стефан Гечев – верен служител на Спасителя

Зорница, 18 март 1925 г.

В брой 39 на *Зорница* от 30 септември 1925 г. е поместена хроника със заглавие „Тържествено честване 50-годишна пастирска дейност на г-р Ст. Томов и г-н Ст. Гечев“. Тя е посветена на закриването на двадесет и осмата Годишна конференция на Българската методистка епископална църква (съответно на Българската мисийска конференция)¹. В брой 11 на *Зорница* от 18 март 1925 г. е поместено съобщение за честването на годишнина на п-р г-р Стефан Томов, с биографични данни, което отразихме по-рано тази година (*Зорница*, 02/2025). Тук откриваме добър повод да отразим отделно биографията на п-р Стефан Гечев, публикувана преди 100 години в нашия вестник.² Авторът на материала се е подписал само с буквата „Б“.

Стефан Гечев се ражда през 1846 г. в село Балабанско, до Троян. Като седмо дете в многобройно семейство, той има привилегията да бъде син на силно вярващи родители, които искат да го изучат. След селското училище учи две години в Троян и още една в Ловеч. Там се разболява, но след оздравяването постъпва на занаят.

По това време в Северна България пътува проповедникът Гаврил Илиев от Севлиево – първият българин, станал евангелски проповедник. Когато пристига в Ловеч, той провежда събрания по домовете. На едно от тези събрания говори върху Римляни 2:28–29. Неговите думи намират добра почва в сърцето на младия Стефан и се запечатват там за целия му живот.

В продължение на година Стефан Гечев служи като библейски книжар с център Ловеч и кръстосва надлъж и шир Северозападна България: Тетевен, Орхане, Лом, Враца, Етрополе, Видин, Акчар, Козлодуй, Оряхово, Плевен, Троян, Ново село, Севлиево, Габрово, Дряново, Елена, Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Свищов и стотици села между тях.

Какви теготи преживява в тези пътувания! Колко препирни понася заради проповедите си, а често младият проповедник се налага да понася и преследвания, и дори бой! Помислете си само – всичко това става още през далечната 1873 година. Но Божията ръка е върху Стефан и Божият глас звучи в сърцето му.

През юни 1874 г. Стефан Гечев постъпва в Богословското училище в Русе, ръководено от Фредерик В. Флокен, където следва до есента на 1875 г. Оттам, през септември, е изпратен за проповедник в Орхане. Сега въпреки се навършват точно петдесет години от встъпването му в това звание. Руско-турската война го заварва именно там, където той поставя началото на евангелската църква.

Есента на 1878 г. го заварва като пастир на вече ос-

нована евангелска църква в Ловеч. Година по-рано, при отстъплението си след разгрома от руските войски, преминавайки през Ловеч, башибозуците влизат в църквата, заколват осем от вярващите заедно с пастиря ѝ Найден Ив. Войнов и опожаряват къщите. Сред загиналите са бащата, майката и братът на Стефан Гечев.

Можем да си представим каква сила на духа и какво посвещение на Бога са необходими, за да продължи евангелското дело на място, което му носи толкова страшни спомени и дълбока душевна болка. Новият пастир трябва отново да изгражда църквата, като проповядва сред купчини развалини. В негово време и с неговото съдействие са закупени местата, върху които още тогава са издигнати Американското девическо училище и Евангелската църква в Ловеч – сгради, които

впоследствие неколккратно са били разширявани и обновявани от следващите поколения вярващи.

Колко страдания, колко болки се преживяват през тази страшна война! Настъпленията и отстъпленията на турските войски носят тежки изпитания за българското население. При една такава опасност той натоварва на кола жени и деца и поема към Самоков, за да търси убежище. Там се запознава с Нонка Матеева, дошла от Панагюрище, движена от жажда за просвета. „Благоразумна жена от Господа се дава“ – и двамата млади, обединени от една и съща вяра и преданост, създават дом, в който се раждат осем деца.

От този момент те вече са двама – и в Божието дело оттогава вървят заедно, рамо до рамо, предани един на друг и верни на Спасителя, ден след ден отдавайки сили и време за разпространението на Благата вест.

През 1885 г. Стефан отново служи в Орхане, където изгражда църква и пастирски дом. През 1889 г. работи в Троян, а през 1891 г. се мести в Плевен за осем години. През 1896 г. купува място с вехта къща за събрания и пастирски дом – място, върху което по-късно е построена църква.

На годишната конференция в Свищов през 1880 г. Стефан Гечев е ръкоположен за дякон, а на конференцията в Русе през 1894 г. – за презвитер. През 1899 г. става пастир на Евангелската църква в Шумен. Там има радостта да намери голямо евангелско общество, просторно здание и пастирски дом, подготвен от неговия добър предшественик З. Д. Димитров. Шестгодишната усърдна работа в това добре обработено Божие лозе му носи насърчение и отдих. Църквата се развива и когато през 1905 г. той тръгва за Севлиево, остава в тъга града, в който прекарва толкова благословени години.

Както по време на служението си в Плевен, където започва работа в околните села – особено в с. Мъртвица, така и около Шумен, той посещава О. Пазар, Е. Джумая, Нови Пазар, Ченгел, Златар, Осман и други места.

Работата в Севлиево е доста трудна, особено поради липсата на църковно помещение. Но този зидар на църкви се залавя за труд, и през 1911 г. се купува място със стара постройка, която служи за пастирски дом и за религиозни събрания. През 1924 г. вече се освещава ново, голямо и удобно църковно здание.

Неговата жажда да служи го тласка да работи и с перото. Така той написва и издава *Полезни приказки* (год. I и II) и *Майка* в 3000 екземпляра, както и през 1912 г. книжката *Разясни ми така, щото да мога да разбера*, която сам раздава даром на болните и ранените по време на войната.

На старини е пастир на евангелската църква в Севлиево. Петдесет години вярна служба на Спасителя! „Вярата опазих, сега ми остава венецът.“ Но преди този венец, изработен с толкова труд и усърдие, да му бъде даден от Тогова, Който несъмнено го е вписал в скрижалите на Своите чада, не е ли уместно ние, неговите съвременници, да изплетем венец за верните служители на живия Бог? □

Цели три години укрепва във вярата, а неизбежните гонения – които сломяват само слабите характери – още повече го утвърждават в новите му убеждения.

През 1872 г. мисионерът Фредерик Флокен и проповедникът Гаврил Илиев му предлагат да се включи в Божието дело. Вече утвърден търговец с добре напредваща работа, той не се колебае нито за миг да приеме. Божията ръка вече е поставила Своя печат върху челото му – той трябва да разнася освободителната и благодатна Божия вест на всички, които жадуват за живото слово. Но подготвен ли е за това? Ето мъчителният въпрос.

¹ „Двадесет и осма сесия на Българската мисийска конференция“ (*Зорница*, 10/1925).

² „Пастир Стефан Гечев. Биографически чертици по случай петдесетгодишната му пастирска дейност“ (*Зорница*, 09/1925).

След Четвъртия лозански конгрес: поглед откъм Европа

Владислав Райчинов

През септември 2024 г. в Сеул се проведе **Четвъртият лозански конгрес**. На него се събраха почти 5400 евангелски християни от над двеста страни. Сред участниците имаше около 750 европейци, което ги направи третата по големина регионална група след тези на Северна Америка и Източна Азия. В известен смисъл тази численост бе показателна за променяния се глобален облик на църквата, в която европейските вярващи вече не са доминиращата група, а малцинство.

Събитието и неговото значение бяха разгледани в статия, публикувана в списание *VISTA Journal* през януари 2025 г., от която настоящият текст черпи основната информация. Автори на оригиналната публикация бяха Джим Мемъри и Уша Райфснайдер – съпредседатели на европейския клон на Лозанското движение (LausanneEurope.org).

Конгресът бе показателен за разширяването, жизнеността и разнообразието на евангелското християнство. Европейските вярващи отдавна се молят за съживление, но сякаш често гледат на тази тема с известен песимизъм. Материалът на *VISTA Journal* обаче отбелязва, че съживление вече се случва. Ускореното основаване на нови църкви, съживителните движения сред младото поколение и особено имиграцията на милиони християни от Третия свят сериозно променят облика на църквата на Стария континент.

На много места мигранти от Украйна, Близкия изток, испаноговорящи страни и Северна Африка сформират свои диаспорни общности, но се видяха и немалко примери, в които те просто се присъединяват към вече съществуващи църкви. Особено впечатляваща бе промяната в състава на европейските делегации – две трети от тях включваха участници с произход извън Европа и Северна Америка. Това подчерта нарастващото многообразие в европейските църкви.

Темата на Сеулския конгрес „Нека църквата да изявява и представя Христос заедно“ отразява дългогодишния акцент на Лозанските конгреси върху интегралната мисия – съчетаването на благовестването с търсенето на социална справедливост. Според анализа на *VISTA Journal* напрежението между тези два аспекта остава видимо: някои участници акцентираха върху разпространението на Евангелието, докато други

настояваха за по-активно участие в решаването на социалните проблеми.

За европейските християни тези дебати бяха от особена важност. При положение че църквата често е маргинализирана в съвременните общества, въпросите за социалната справедливост реално предоставяха възможности за свидетелство и служение. Наред с това обаче съществуваше риск прекомерният акцент върху социалната дейност да измести усилията за разпространението на Благата вест. *VISTA Journal* подчерта, че това предизвикателство изисква прецизност и баланс в подхода.

Особено внимание се обръща на речта на Рут Падиля Деборст, която разглежда въпроси като бедността, дискриминацията спрямо жените и хората с увреждания, расизма, разрушаването на природната среда и войната. Нейните коментари предизвикаха различни реакции, включително критики заради липсата на споменаване на атаките на „Хамас“ от 7 октомври 2024 г. Това доведе до извинение от организаторите на конгреса и разпали дебат сред делегатите и в медиите.

В своето приветствие изпълнителният директор на Лозанското движение Майкъл Оу подчерта, че фрази от рода на „Нямам нужда от теб“ нанасят най-голяма вреда на църквата. Той призова за включване на цялото тяло Христово в Божията мисия, като особено наблегна на потребността от сътрудничество между различните културни и социални групи.

Конгресът в Сеул постави акцент и върху използването на дигитални технологии и изкуствен интелект за изпълнение на Великото поръчение. В специално създадения „Център за дигитални открития“ делегатите можеха да се запознаят с иновации, които подпомагат мисията.

Сара Брюел в своето изказване отбелязва, че Европа не е „постхристиянска“, а

„предреволюционна“. Тя призова за общностно покаяние и възстановяване на доверието чрез прозрачност на ръководното ниво и преодоляване на йерархичния модел в църквата.

Четвъртият лозански конгрес предоставя поглед към глобалния характер на християнството и сложните въпроси, пред които е изправена църквата в Европа, в частност. Анализът на *VISTA Journal* изтъква, че доброто взаимодействие между благовестване и търсене на социална справедливост остава ключово за бъдещата роля на църквата на Стария континент.

Макар че статията на *VISTA Journal* предлага ценен поглед върху Четвъртия лозански конгрес и засяга ключови теми, свързани с европейското християнство, някои важни аспекти от дискусиите в Сеул остават недостатъчно представени. Например утвърждаването на Библията като Божие слово и призивът за нейното тълкуване в контекста на християнската традиция и общността са само бегло споменати. Липсва и по-задълбочено разглеждане на темата за сексуалността и брака, включително значимостта на несемейния живот като християнско призвание. Освен това, макар статията да обръща внимание на бедността, дискриминацията и войната, тя не навлиза в по-сериозен анализ на въпросите за национализма, расизма и ролята на църквата в свят, раздиран от международни конфликти – теми, които са особено актуални за България.

*

VISTA Journal (VistaJournal.online) е издание, което от 2010 г. насам предоставя изследователска информация за мисионерската дейност в Европа. Редакционният екип включва Джим Мемъри, Харви Квияни, Алекс Власин, Еверт ван де Пол и Джоун Апълтън. С фокус върху променяния се характер на християнската вяра и мисия на континента, списанието анализира социални, политически, религиозни и културни тенденции, които влияят върху християнската мисия. *VISTA* се стреми да стимулира размисъл и да подпомага практиката сред мисионери и духовни водачи. Изданието черпи вдъхновение от евангелската традиция и включва разнообразни гледни точки, а изразените мнения са на авторите на статиите и не отразяват непременно позицията на редакционния екип. □

Европейски конгрес за благовестие

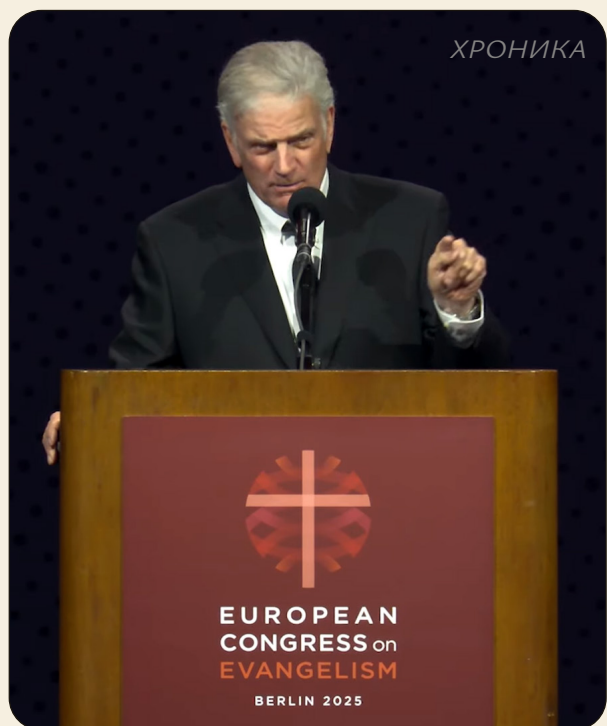
Владислав Райчинов

Над хиляда духовни водачи от 55 европейски държави и територии – от Казахстан до Фарьорските острови и от Естония до Албания – се събраха в германската столица за **Европейския конгрес за благовестие**, проведен от 27 до 30 май 2025 г. Това бе най-голямото събиране на евангелски служители на Стария континент след последната подобна конференция в Амстердам.

„Не се срамувайте от Евангелието. Изявявайте го! Прогласявайте го!“, призова Франклин Грезм в уводното си изказване. Той подчерта, че Европа се нуждае от „армия от благовестители – безстрашни, открити, решителни, непоколебими, които се придържат към Божието слово“.

Дните на конгреса бяха изпълнени с лекции, дискусии и молитвени събрания. Програмата бе пълна с богати възможности за обмен на опит и изграждане на нови връзки с цел бъдещи общи инициативи за благовестие. Атмосферата беше наситена с усещане за спешност – убеждението, че Европа се нуждае от ново духовно пробуждане и че това изисква личното посвещение на християните във всяка страна.

Участниците си тръгнаха с подновена решимост да бъдат светлина в своите общества, водени от увереността, че Бог е способен да промени и най-секуляризираната среда чрез свидетелството и верността на Своята църква. □

60 години от учредяването на независим баптистки съюз в СССР

Владислав Райчинов

През бурните десетилетия на XX век името на **Георгий Винс** се превръща в символ на твърдост и преданост към Христовата църква. Роден през 1928 г. в Благовещенск, той израства в семейство, където вярата струва скъпо и често се плаща с лични жертви. Баща му Пьотр Винс е мисионер от американски произход, който още в ранните години на съветската власт е арестуван, подложен на тежки страдания и умира в затвор през 1943 г. Това оставя траен отпечатък върху младия Георгий, който осъзнава, че пътят на вярата в Съветския съюз минава през изпитания, преследвания и саможертва.

След Втората световна война баптисткото движение в Русия и Украйна се разраства до невиждани мащаби – към църквите се присъединяват милиони хора, заплени от простичкото и живо благовестие. Но държавата започва ожесточена кампания срещу тях. Никита Хрушчов обявява решителна борба срещу християнската вяра: църкви се затварят, на децата се забранява да учат Библията, а на проповедниците се налагат ограничения да не търсят нови последователи, а само да поддържат вече съществуващите общности. Пропагандата е безмилостна, а натискът – все по-агресивен и последователен.

Значителна част от руските баптисти отказват да правят компромиси с властта при новата обстановка. Те са убедени, че вярата не може да се подчинява на държавни указания и че Евангелието трябва да продължава да се разпространява, независимо от нарастващата цензура.

През 1961 г. група водачи създават комитет, който се противопоставя на официалното ръководство и призовава църквите

към святост и вяроност. Техният водач Александър Прокофиев скоро е хвърлен в затвора заедно с още стотици други представители на евангелското движение. На негово място застава младият пастир Георгий Винс.

През месец септември 1965 г. тази група взема дръзкото решение да се отдели от държавно овладяната структура и да създаде ново сдружение с наименование „Съвет на църквите на евангелските вярващи баптисти“.

Винс е избран за секретар и се нагърбва с тежката мисия да оглави и ръководи движение, което съветската власт възприема като особено опасно. Вестниците пишат: „Всеки руски баптист се стреми да печели нови последователи.“ За властите това е обвинение, а за църквата – духовна похвала.

Скоро Георгий Винс е подложен на все по-интензивни преследвания от тоталитарната власт. През 1970 г. той е принуден да премине в нелегалност, а през 1974 г. службите го залавят и го осъждат на години лагер и изгнание. В лагера Георгий споделя не само страданията на баща си, но и неговата непоколебима вяра. Семействата на затворените от тоталитарната власт вярващи създават т.нар. *Съвет на*

роднините на затворниците, който се ангажира със задачата да разказва историите им по целия свят.

Международният натиск и вълната от писма и протести водят до неочакван обрат. През 1979 г. Георгий Винс е лишен от съветско гражданство и е екстрадиран в Съединените щати в рамките на размяна на политически затворници. В Америка той продължава да служи с неуморна енергия, издава книги, свидетелства пред хиляди хора и защитава каузата на църквата зад Желязната завеса.

След Перестройката и промените в края на 80-те години Винс отново получава право да се върне в родната си, но остава верен на международното служение, което Бог му е поверил. Умира през 1998 г., оставяйки след себе си пример за изключителна смелост и вяроност.

Историята на Георгий Винс и на независимите баптисти в Съветския съюз е свидетелство, че истинската вяра не може да бъде пречупена от гонения, затвори и политически забрани. Тя устоява в тъмните години на репресивната държавна власт, за да покаже, че светлината на Евангелието не угасва и не може да бъде потушена. □

„Настойници на многообразната Божия благодат“

Владислав Райчинов

На 9-12 октомври Съюзът на евангелските баптистки църкви проведе национална конференция в Сандански под надслова „Настойници на многообразната Божия благодат“.

Събитието събра пастори и служители от цялата страна, а домакин бе ЕБЦ Сандански.

Откриването в четвъртък включи първа сесия, посветена на служението в Тялото Христово като части един на друг. След нея участниците отделиха време за молитва и неформално общуване.

Програмата в петък започна с хваление и сесия за единството на мисията с оглед на различните дарби. Централна тема бе работата в екип и личното ученичество. В първия семинарен блок бяха разгледани три вида насоченост на дарбите от Римляни 12 гл. Следобедната сесия акцентира върху настойничеството и духовната отговорност на служителите. Вторият семинарен блок беше разделен по групи: служение сред жени, служение сред мъже, работа с деца и младежи.

Денят завърши с дискуссионен панел за поуки от пътя на служението и вечерна сесия

за духовната и практическата „поддръжка“ в живота на водача.

Ранната сесия в събота бе посветена на благодатта в действие, последвана от семинарен блок с акцент върху предизвикателствата в служението: неразбиране и отхвърляне, баланс между семейство и служение, както и ролята на социалните мрежи. Последната сесия беше за вяроност в призива. Събранието завърши с Господня трапеза.

В информационните материали, разпространени предварително, ръководството на СЕБЦ подчерта значението на отговорното

настойничество в контекста на съвременните обществени и духовни предизвикателства и насърчи участието на цели екипи от местните църкви.

Неделният ден беше предвиден като възможност за посещение на Филипи, Лидия и Кавала по стъпките на апостол Павел.

Конференцията премина в атмосфера на общение и духовно споделяне, като предложи богата съдържателна програма и конкретни насоки за служение в различни сфери на църковния живот. Участниците се прибраха по домовете си обнадеждени и освежени. □

ХРОНИКА

Теодор Беза в защита на Реформацията

п-р Данаил Игнатов

Теодор дьо Беза, известен и като Теодор Беза, е една от най-изтъкнатите личности на реформаторското движение. Наследява поста на модератор (председател) на Пастирската колегия в Женева. Последователно защитава калвинистичната доктрина, църковната дисциплина и синодално-презвитерианската организация на църквата. Остава и значително литературно наследство.

Теодор Беза е роден във френското градче Везле през 1519 г. Още от осемгодишна възраст се обучава при своя учител Мелхиор Волмар, който е лутеранин. Учи гръцки, латински и еврейски, а по-късно се образова и в областта на правото. Чете произведения на реформатори, а особено силно впечатление му прави едно съчинение на Хайнрих Булингер (1504-1575 г.), който продължава делото на Цвингли в немскоезичните кантони на Швейцария. Така, по собствените му думи, той „открива истинското благочестие“. Едно сериозно заболяване обаче го довежда до пълна духовна промяна и го възприемане на протестантската вяра.

След като създава семейство, Теодор се мести в Женева, където се запознава с Жан Калвин, с когото споделят общо юридическо образование. Калвин му помага да доразвие своите реформаторски възгледи. Неговият помощник Пиер Вире кани Беза да поеме катедра по гръцки език в Университета в Лозана, където преподава до 1558 г. След това се завръща в Женева, за да преподава богословие и право. Утвърждава се като един от най-доверените хора на Калвин.

На събора в Поаси (1562 г.), когато се обсъжда възможността да бъдат обединени възгледите на лутеранството и калвинизма относно Причастието, той се противопоставя на всякакъв компромис, от гледна точка на калвинистичните позиции.

На събора в Монбелуар (1567-1568 г.) защитава калвинистичното виждане за духовното присъствие на Христос в евхаристията в полемика с лутеранската интерпретация за Неговото реално присъствие – макар че именно лутеранството заема междинна позиция между католицизма и швейцарските реформатори. Това за дълго време прави невъзможно взаимното приемане на богослужения между двете течения на Реформацията.

По време на първия етап от религиозните войни във Франция (1562-1563 г.), Беза е в град Орлеан и служи като секретар на принц Луи дьо Конде.

След смъртта на Калвин през 1565 г. Беза се връща в Женева и оглавява Пастирската колегия. През 1580 г. здравето му се влошава и той напуска поста, но продължава да работи и да пише богословски и исторически съчинения, както и поезия. Първите му поетични опити са от младостта му: изданиите на латински *Poemata juvenilia*, които имат лековат характер и заради които мнозина ще го упрекват дълги години след това. С поетичната си дарба той превежда псалмите от Хугенотския псалтир в стих. Участва в съставянето на История на реформираните църкви, основана на доклади, получени от различни реформирани енории във Франция. Съставя своя версия на катехизис, с изповед на вяра, и настоява за необходимостта от църковна дисциплина и от общи църковни събори (синоди).

Реформаторът води оживена кореспонденция с общинските власти на Лозана, Нюшател и Цюрих, с немските протестантски князе и с личности от обкръжението на кралица Елизабет I в Англия. Целта му е да привлече морална и материална подкрепа за реформаторското движение във Франция, което страда под ударите на повлияната от римокатолицизма власт в кралския двор.

Теодор Беза умира през 1605 г., без да види осъществена мечтата си за Франция като протестантско кралство. Все пак по това време, за около 12 години, настъпва временно прекратяване на гоненията срещу протестантите с издаването на Нантския едикт от 1598 г. от крал Анри I. □

Конгрес на Баптисткия съюз през 1925 г.

п-р Трифон Димитров

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА

Зорница, 7 октомври 1925 г.

Конгресът на Баптисткия съюз се състоя в село Ковачица, Ломско, от 5 до 7 септември 1925 г. Откри се с молитвено събрание и приветствена реч от местния пастир Сабо Лечов, който говори на тема: „Благословен, който иде в името Господне“. Той подчерта, че благословен ще бъде всеки делегат и гост на този конгрес, който иде в името на доброто, правдата, любовта, мира и братския дух – който иде в името Господне.

Разискванията по различните точки от дневния ред тази година се отличиха с повече толерантност и взаимно зачитане на мненията. По всички по-щекотливи въпроси се усещаше искрено желание за правилното им разрешаване. Някои от по-буйните делегати се отличиха на този конгрес с примерна въздържаност и обективност. Късите и сърдечни молитви всяка сутрин преди започване на деловата работа изиграха своята положителна роля. В молитвена атмосфера лесно поникват и растат любов, търпение, братски дух и мир – качества, които в евангелските конгреси трябва осезателно да се чувстват от всички.

В събота вечер говориха братята Драгомир Стойчев и Христо Марчев от София. Първият наблегна върху евангелския мир, а вторият подчерта, че животът ни ще е по-благословен, ако приемем Исус за вожд.

В неделя сутринта говориха братята пастори Карл Грабайн от Чирпан и Трифон Димитров от Лом. Темата беше обща: „Съграждане на Божия Сион“ или „Изкусни зидари“. С обилна благодат беше посочено, че особено в днешно време нуждата от изкусни строители на един нов личен, а и обществен, живот в духа на християнството е въпиеща и че е от голяма важност да посветим изцяло силите и времето си на съграждането на Божието царство сред българския народ.

Същия ден вечерта проповядваха братята Атанас Георгиев от Русе и мисионерът Голфрид Педерсен от Дания. Първият брат подчерта, че колкото и обезсърчително да изглежда съвременното положение, пак има нещо насърчително в това, че Бог е запазил малък остатък от искрени и усърдни Божии чада, които – като сол – предпазват съвременния живот от разложение.

След него на амвона застана брат Педерсен, който говори много увлекателно и сподели ценни сведения за баптисткото дело в Русия и по света. Между другото той каза, че всеки ден повече от 2000 души, а всяка седмица – над 15 000 души по света, се обръщат към Христа и след съзнателна вяра се кръщават в Неговото име. Неговият апел към целия конгрес беше: „Проповядвайте

Евангелието на всяка твар и ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Светия Дух.“

Молитвените събрания бяха водени от по-старите братя пастори.

През всичките дни на конгреса братята и сестрите в с. Ковачица показяха голямо гостолубие.

За ново съюзно настоятелство бяха избрани следните служители: председател – п-р Спас Райчев; подпредседател – п-р Карл Грабайн; секретар – п-р Атанас А. Георгиев; касиер – бр. Георги М. Чомонев и съветник – бр. Илия Аврамов.

За литературна комисия бяха избрани братята пастори Карл Грабайн, Петър Минков и пишещият тези редове, на които беше възложено редактирането на съюзния орган списание *Евангелист*.

За комисия на неделните училища бяха избрани сестрите Мария Казанджиева и Регина Михайлова, както и п-р Павел Минков. В мисионерския комитет влязоха братята Васил Чомонев и Йордан Георгиев от Лом.

Конгресистите се разотидоха с голяма радост и с надежди за по-ползотворна работа през новата конгресна година. Дано Бог благослови навреме Своето дело в нашата страна, та стотици и хиляди грешници да се обърнат към Христа за спасение и за нов, светъл, щастлив и разумен живот! □

150 години Българско евангелско дружество

Владу Райчинов

следва от 1 стр.

Инициативата идва от **Андрей С. Цанов** – един от първите българи, завършили образованието си в Америка, учител, политик, автор и човек с дълбоки духовни търсения.

Той е убеден, че българските християни с времето трябва да имат все по-активно и съзнателно участие в разпространението на Благата вест, вместо да разчитат изцяло на чуждестранни мисионери.

„И ний, българите, трябва да полагаме усилия и да правим жертви в тази най-благородна и честита работа“ – настоява Цанов в своя статия към края на века. В неговото мислене личи самочувствието на човек, който е убеден, че българските евангелски християни могат да носят отговорност за собственото си дело.

Цанов приобщава двама млади пастори: Иван А. Тонджоров и Никола Т. Бояджиев. Така през пролетта на 1875 г. група евангелски водачи от различни градове започват подготовка за учредително събрание. Двама от тях дори пътуват дни наред, за да присъстват на срещата – свидетелство за това колко дълбоко са преживявали своята кауза.

На 16-19 юли 1875 г. съборът е открит с осезаема радост и въодушевление. Според Цанов това са били „най-възторжени срещи“, каквито Самоков рядко е виждал.

НАДДЕНОМИНАЦИОННА ЗРЯЛОСТ

Още в самото начало БЕД е замислено като доброволно, българско, надденоминационно дружество, обединяващо вярващи от цялата страна. Мисионерите от Американския борд и Методистката мисия го подкрепят, но не го ръководят. Това е важен момент. Младото българско евангелско движение показва, че може да изгражда свои структури, да провежда свои инициативи и да развива свое общо пространство за общуване. В устава на дружеството целта е формулирана простичко и амбициозно: „да се труди да разпрострира чистата Христова вяра и добра нравственост между человетеците“.

Структурата на дружеството е съобразена с българските условия и до известна степен сякаш е повлияна от възрожденската читалищна практика. Но съдържанието ѝ е ново и с отличителен характер: практическо сътрудничество между вярващите, странене от богословските препирни между различните духовни общности, издаване на книжнина и периодика, подпомагане на църкви и насърчаване на единството между протестантските църкви. Това е зряла визия, която изпреварва времето си.

ЛИЦАТА ЗАД НАЧИНАНИЕТО

Андрей Цанов е безспорният двигател. Като ерудирана личност, преподавател, редактор на *Зорница* и на *Домашен приятел*, той оставя паметна следа в ранния български протестантизъм. Към него се присъединява Иван Тонджоров – първият ръкоположен български

евангелски пастир, уважаван проповедник и организатор. Не на последно място тук е и Никола Бояджиев – пастир в няколко града, духовен наставник и човек със сериозно обществено влияние.

До тях заемат място и редица други водещи фигури, сред които учители, търговци, книжници, общественици: Никола Матинчев и синът му Иван, Михаил Тодоров, Аргир Казанджиев, Васил Караиванов, Велико Петранов, Иван Ангелов, братята Иван и Никола Чакалови, Вълко Шопов, Никола Влаев и още редица имена сред първото поколение протестанти у нас. Това са хора от различни градове, различен социален опит и различни местни църкви. Но всички те виждат смисъл в едно общо духовно дело. Будители в автентичния смисъл на думата.

ТРУДНОСТИ, СТАБИЛНОСТ И НОВ ПОДЕМ

Първите години са белязани от обществени сътресения: Априлското въстание, Руско-турската война, несигурността на следосвобожденския период, формирането на политическия живот у нас. Въпреки това БЕД издава книги, брошури, неделни уроци, както и ежемесечното списание *Домашен приятел*. Дружеството подпомага местни църкви, обучава служители, организира фонд за пенсионно подпомагане на проповедници, а по-късно поема и отговорността за седмичника *Зорница*. Това е неговият дълготраен принос към българския евангелски живот – едновременно духовен, просветителски и организационен.

В края на XIX век БЕД преживява криза заради загубата на двама ключови водачи: Тонджоров и Бояджиев. Но това не води до разпад, което свидетелства за укрепналите структури на дружеството. Нов подем идва след Първата световна война, когато в един момент членската маса достига рекордните 1600 души. Това означава, че около една трета от евангелските вярващи в страната участват в дейността му. Сериозни дарителски кампании подпомагат пострадали семейства от войната. Образователната дейност нито за момент не губи инерция. Ежегодните събори се превръщат в място за общение, обучение и единство.

Един от най-възбуждащите моменти е през 1925 г., когато в салона на Първа евангелска църква в София се провежда юбилеен събор по повод половин век от учредяването. Участват стотици вярващи от цялата страна. Издава се юбилейна книга с ключови моменти от историята на дружеството, както и извънреден брой на в. *Зорница*. В своя доклад председателят на БЕД Никола Фурнаджиев

Кадър от юбилейния събор на 8 юни 1925 г. по повод 50 години БЕД; | източник: *За разпространението на християнската вяра* (Верен, 2015)

долу в средата:
Андрей С. Цанов

на 1 страница горе:
Иван Тонджоров, Андрей Цанов, Никола Бояджиев;
фотография вероятно от 1876 г.
| източник: *Зорница*, 06/2015

изтъква три главни задачи: насърчаване на единството между вярващите, активна дейност за духовно-моралното обновление на обществото и литературна дейност. Иван Сечанов подчертава, че в страната има около 5000 евангелски вярващи, от които членове на БЕД са едва 669 души.

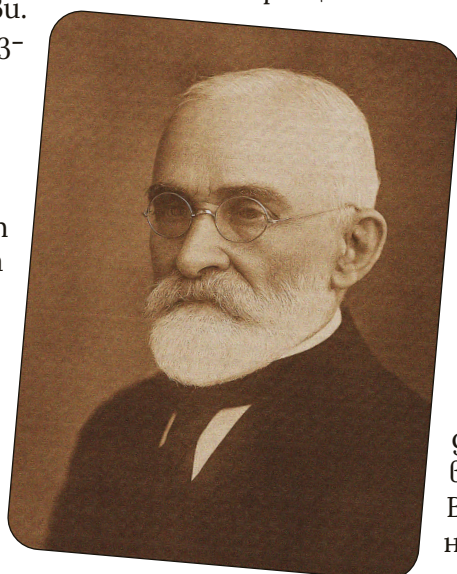
Обсъжда се постепенно обединяване на българските евангелисти в единна църква, но това не се приема еднозначно от всички деноминации. През 1930 г. Българското евангелско дружество подава документи за членство в Световния евангелски альянс.

Тридесетте години на XX век са белязани и от друга форма на изпитания: вътрешни спорове, богословски конфликти, напрежение около управлението. Но БЕД преминава и през този период, като отново достига до обновление и стабилизиране. По време на Втората световна война цензурата ограничава издателската дейност, но дружеството остава активно и подкрепя много църкви и проповедници.

Закриването му през 1958 г. е наложено отвън – чрез тоталитарните мерки срещу евангелските пастори и новия закон за сдруженията.

Историята на БЕД показва зрелостта на първото поколение български протестанти. Това е поколение, което не се определя чрез структурите на мисиите, а чрез духовната си отговорност пред Бога. То умее да работи заедно, да се учи и да гледа напред, да се събира и да води диалог, да издава книги, да подпомага църкви, да търси единство, без да заличава различията. БЕД е един от образците, които ни напомнят, че зрялото църковно мислене неизменно излиза извън рамките на деноминационното.

През XX век в. *Зорница* остава един от трайните плодове на това движение. Непосредствено след колапса на комунистическия режим издаването на вестника е възстановено, а през 2014 г. представители на трите най-стари за България протестантски вероизповедания учредяват сегашното *Българско евангелско дружество*, което поема неговото издаване. □

Юбилеят на БЕД от 1925 г.

Симоне Флаг

Вместо членовете на БЕД да се съберат, както обикновено, в седмицата след Великден, това се случва на 8 юни 1925 г., за да се отбележи 50-годишнината на дружеството. Освен вътрешни организационни причини, отлагането вероятно е свързано и с извършения през април 1925 г. атентат срещу цар Борис III в катедралата „Св. Неделя“, на който монархът не става жертва, но загиват над сто души. Заради това властите за кратко забраняват всякакви обществени прояви...

Освен обичайния годишен събор в София, голямото юбилейно събитие е съпътствано и от различни празнични прояви. Наред с политическите представители, в тържеството участие взема и представител на православния митрополит Стефан, който предава благопожелания на БЕД. Цар Борис III също показва доброжелателно внимание и изпраща поздравителна телеграма.

На тържеството са удостоени с почести за своето 50-годишно членство трима от все още живите основатели на БЕД: Андрей Цанов (р. 1842), Васил Караиванов (р. 1844) и Велико Петранов (р. 1852). Освен тях, за почетни членове са приети и други двама дейни ветерани на БЕД: Стефан Томов (р. 1850) и Иван Я. Сечанов (р. 1854).

По случай юбилея е издадена юбилейна книга за БЕД и извънредно издание на *Зорница* (24 юни 1925 г.), в които са отпечатани много от изнесените доклади, както и написани по този повод статии.

Тази година се навършват 150 години от учредяването на Българското евангелско дружество през далечната 1875 г. Редакцията на *Зорница* иска да напомни на своите читатели значението на това събитие.

През 1925 г. евангелските църкви в България тържествено отбелязват 50-годишния юбилей на БЕД, и то в трудна обществено-политическа обстановка. За това свидетелстват статии в *Зорница* от онова време. Пожеланията на участниците да доживеят до 100-годишния юбилей обаче не се сбъдват. През 1949 г., наред с инсценирания от комунистическия режим процес срещу евангелски пастори, дружеството е закрито. Едва през 1991 г. съществуването му е възстановено за кратък период, а на 5 юли 2014 г. е преучредено от представители на СЕБЦ, СЕСЦ и ЕМЕЦ.

Преди 10 години Симоне Флаг, преподавател в български евангелски богословски учебни заведения, публикува книгата *За разпространението на Христовата вяра*, където представя изключително ценно изследване на историята на БЕД. Помества откъс от този дисертационен труд, както и две статии за юбилея, публикувани през 1925 г. в *Зорница*.

В доклада си относно „задачите и перспективите“ на БЕД председателят Д. Фурнаджиев посочва три главни задачи на дружеството: (а) насърчаване на единството между евангелските църкви в България, (б) активна дейност за духовно-моралното обновление на обществото и (в) литературната

дейност, чрез която неговото послание да достигне до хората. Фурнаджиев вижда БЕД „като дясна ръка на евангелските църкви в страната“.

Сечанов от своя страна обобщава: „Великата цел още не е постигната, но има много сторено.“ □

Великата задача на дружеството

г-р Стефан Томов

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА

Зорница, 24 юни 1925 г.

Дружеството тържествено отбелязва своята петдесетгодишна дейност на 8 юни в залата на Първа евангелска църква в София. Въпреки оскъдните средства, с които е разполагало, и големите мъчности, с които е трябвало да се бори, то все пак е показвало – и продължава да показва – признаци на жизнениост. В този тържествен момент членовете на дружеството заявяват гръмко, че са решени занаягред да работят с още по-голямо усърдие и *себепожертвование* за осъществяването на великата задача на Българското евангелско благотворително дружество.

Нека се помни, че дружеството дължи успешното завършване на тази петдесетгодишна на това, че „почива на вечната и непоклатима Скала – *Богочеловека* и Спасителя Исуса Христа, – и защото задачата му е да работи за същинското спасение и за трайното възраждане на народа ни и на човечеството и за възтържествуването на вечното царство на Господа Исуса Христа, на царството на мир с правда за всички люде“. С тези думи основателят на дружеството, уважаемият Андрей С. Цанов, очертава великата задача, която то трябва да осъществява през втората си петдесетгодишна.

Какви средства трябва да използва дружеството, за да изпълни тази велика и благородна задача – ето въпросът, към който искам да обърна вниманието както на всички негови членове, така и на всички читатели на *Зорница*, които искрено му съчувстват.

Преди всичко, членовете на дружеството трябва да помнят, че са *активни* и дейни членове. Това означава от всеки да се очаква да работи и материално, и морално за осъществяване на великата задача на БЕД. Онези, които само дават членския си внос и посещават годишния конгрес, но не вършат нищо повече, не изпълняват напълно дълга си. Сигурно си мислят, че всичко останало трябва да извършва настоятелството.

За да се постигне същинското спасение и трайната духовна обнова на народа ни, необходимо е *Евангелието да достигне до него*. Това означава във всяко християнско семейство *настолната книга да бъде Библията* – книга, която да се чете и изучава от всички членове на дома. Необходимо е да се намерят средства за поддържане на посветени на Бога евангелски проповедници, които да разпространяват богатата вест за спасение във всички населени места – във всеки град и във всяко село на нашето отечество. Само по този начин може да се благовества на нашата мила татковина. [...]

Възпоменателният акт, с който завърши юбилейното тържество на тазгодишния конгрес на Българско евангелско дружество, беше събирането на значителна сума: 34 000 лева, предназначени за *благовестителски фонд*. От чужбина е обещана още една такава сума, така че скоро дружеството ще разполага с близо 70 000 лева, които ще се използват за благовестване в България.

С тези средства може да се постави началото на това велико дело, което трябва да се следва неотстъпно през идните петдесет години, така че на следващия юбилей да присъстват младите членове, които тогава ще бъдат живи и ще могат да видят *новата духовно обновена България*. Това не означава, че голямото мнозинство православни християни ще станат евангелисти. Означава обаче, че *православните християни* ще станат по-добри, по-живи и по-духовни във вярата си, а *българските католици* също ще бъдат силно повлияни от духовно-съживителната вълна, която ще обхване цялото отечество.

Но къде са нашите благовестители и как ще се намерят? Нека кажа – и това трябва да се помни добре от всички: в общ смисъл *благовестители* трябва да бъдат всички действителни членове на дружеството. Като Христови последователи и новородени Божии чада те трябва да бъдат живи свидетели и смело, макар и благоразумно, да проповядват Евангелието. Когато всички действителни членове осъзнаят напълно това свое призвание, по-лесно ще бъдат намерени и онези, които ще водят самото дело. Тях Бог ще посочи. Бог въздига водачи за всяко добро дело.

И тъй – *на работа, братя*, и напред с пълна вяра в Бога, Който дава славна победа! □

Нашият юбилей – 50 години БЕД

ИЗ АРХИВА НА ЗОРНИЦА

п-р Димитър Н. Фурнаджиев

Зорница, 24 юни 1925 г.

Всеки евангелист знае за петдесетгодишния юбилей на Българското евангелско дружество, отпразнуван в София на 8 юни 1925 г.

Столичното общество е свикнало с различни юбилеи, но понеже много от тях се организират около бенефиси и бенефициенти, без които биха останали почти незабелязани, такива тържества отдавна не предизвикват особен интерес или ентузиазъм. Юбилейът на Българското евангелско дружество обаче беше приятно изключение.

Не само отдадените привърженици на дружеството участваха в тържеството с искрена радост и се завърнаха по домовете си с убеждението, че БЕД е жив и дееспособен организъм за народна култура, но и официалните представители на властите изразиха голямото си задоволство от празненството. Любопитната публика също остана с добро впечатление от програмата, която изслуша. Разликата между юбилей и юбилей се крие в значението, което юбилейната личност или организация има за народа.

Не можем да не споменем, за чест на България, че основният закон на страната допуска съществуването на подобно дружество и му дава възможност свободно да развива дейността си. Българското евангелско дружество е по-старо от самата Българска конституция, но нейните автори са били просветени и съвременни хора, предвидили свобода на съвестта и мисълта. Когато през 1879 г. се изработва Конституцията, е имало – според в. *Таймс* – предложение за ограничаване на вероизповедната свобода и за въвеждане на синодална цензура върху всички религиозни издания; но здравият разум е надделял и стеснителните мерки не са били приети.

За поука нека припомним, че по време на ожесточената борба за църковна свобода от гръцката йерархия „тълпа българи формално поиска уния с католическата църква“ (Видински митрополит Неофит в *Църковен вестник*, бр. 26/1925).

Игумен Йосиф Соколски дори заминава за Рим с тази цел и приема католическо ръкополагане. Други българи сондират американските мисионери с идеята целият български народ да премине в Евангелската църква, за да намери покровителство и свобода от натиска на гръцката йерархия.

Нито едно от тези течения обаче не е привлякло последователи измежду евангелистите. Защо? Нима евангелистите не са българи, не милеят ли за народа си, не работят ли за неговото добро? Разбира се! Евангелистите са българи, милеят и работят за своя народ, но по един друг, по-сигурен път. [...] Това означава да се даде на народа – на целия народ – Светото писание, цяло и по части, на говоримия му език. Чрез подобна дейност народът преди всичко ще се сдобие с божествените истини, с Христовото Евангелие – и то на собствения си материк език. [...]

Току-що създадените Българска екзархия и свободна българска църква са имали нужда от морална и духовна подкрепа, от сили за литературна и духовна култура. Идеята и идеалът са непостижими без духовна литература и без напътствия за църковния и личния духовен живот. А в това отношение нашата народна църква е била крайно бедна.

Всеки принос за укрепването на младата църква е представлявал навременна и ценна услуга. Дали тези услуги са били оценявани тогава – това е друг въпрос. Подозрения е имало в изобилие. Но за християнския идеалист криворазбирания, злобата, гоненията, дори и смъртта не могат да го отклонят от пътя, начертан от Провидението. Това е пътят на мъчениците.

Делото на Българското евангелско благотворително дружество е било богоугодно и благословено. В цялата история на своето петдесетгодишно съществуване то не е сторило нищо, което да противоречи на добрите интереси на българския народ или на властта и влиянието на Българската народна църква.

Ето защо юбилейното тържество на това дружество представлява ярка и радостна страница в историята на религиозната мисъл и духовното възраждане на българския народ. Настроението на многобройната публика, изпълнила Първа евангелска църква в София по този случай, беше радостно и *въдъновително*. Мнозина пожелаха Божието пълно и животворно влияние да продължи да почива над Българското евангелско благотворително дружество, когато то стъпва във втората си петдесетгодишнина, и изразиха надежда, че мнозина от младите днешни участници ще дочакат стогодишния юбилей на дружеството.

Нека Бог да пази и да благославя България и Българското евангелско благотворително дружество! ▢

ЩЕ СЕ АБОНИРАТЕ ЛИ ЗА ЗОРНИЦА ЗА 2026 Г.?

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ на ЗОРНИЦА,

Преди всичко, благодарим ви!

Благодарим за вашата вяност! Всеки абонамент, всяко закупуване на брой, всяко обаждане или писмо до редакцията вдъхва нови духовни сили на нашия екип.

В навечерието сме на една безпрецедентна стъпка в новата парична политика на България: въвеждането на *евро*. Екипът на *Зорница* следи внимателно този процес и активно се готви за прехода. Нашето желание, както винаги, е до колкото може да защитим джоба на читателя. Затова през 2026 г. цената на вестника не само няма да поскъпне, но и дори ще падне леко. Ако в момента един двоен брой струва 3 лева, новата цена от януари ще бъде **1,50 евро** (вместо 1,53 евро).

Същото важи за годишния абонамент. Ако през 2025 г. той беше бе 16 лева, за следващата година ще бъде точно **8 евро** (вместо 8,18 евро) за шест двоен броя.

Напомним, че вече издаваме *Зорница* в шест броя годишно, всеки от тях двоен:

- бр. 1, януари-февруари
- бр. 2, март-април
- бр. 3, май-юни
- бр. 4, юли-август
- бр. 5, септември-октомври
- бр. 6, ноември-декември

АБОНАМЕНТ през БЪЛГАРСКИ ПОЩИ

Можете да се абонирате през Български пощи за цялата 2026 г. (или само за част от годината). До 31 декември 2026 г. абонирането ще става в **български лева** и ще струва **15,65 лева в клоновете на Български пощи**.

От 1 януари 2026 г. Български пощи ще приемат абонаменти *само в евро*. Новото е, че ще можете да се абонирате и за по-малък брой издания в рамките на годинатае.

АБОНАМЕНТ през РЕДАКЦИЯТА

Както обичайно, можете да направите групов абонамент (минимум 10 броя) с директно писмо до редакцията на *Зорница*. Цената е както досега: **16 лева за един абонамент**.

Пишете на редакционната поща (vestnik.zornitsa@gmail.com) за подробности и издаване на фактури.

ФИНАНСОВИ ДАРЕНИЯ

Имаме нужда от подкрепа – с абонаменти, дарения и молитви, – за да обезпечим издаването на *Зорница* и да продължим да повишаваме качеството на материалите.